

Glas Svobode.

GLASILLO SVOBODOMISELNIH SLOVENCEV V AMERIKI.

"OD BOJA DO ZMAGE"

"KDOR NE MISLI SVOBODNO, SE NE MORE BORITI ZA SVOBODO"

Štev. 32.

Chicago, Ill., 9. avgusta 1907.

Leto VI.

Sodruži! Somišljeniki!

Pred dvema tednoma je "Glas Svobode" opomnil svoje naročnike radi tiste male dolžnosti v obliki \$1.50 ali 75c, katero imajo napravno listu. Oglasilo se je mnogo sodržugov in prijateljev, in pojavljalo svoj dolg ter si zagotovilo list za prihodnjo letno ali polletno dobo. — Nikakor pa še ne moremo reči, da so se oglasili vsi in storili svojo dolžnost. Ne večiko število naših zvestih naročnikov še molči in tem velja da-nšna beseda. — Kje so ti naši prijatelji, da ne dajo glasu od sebe? Ali so pomrli? Ni mogoče! Iznevzrili? Tudi ne; naši stari sodruži se ne bodo izneverili svoju preprinju. Edino kar je, v vsakem skrbih in trudu so pozabili na ta neznaten dolg za naročnico. Prijatelji, spomnite se torej in podprite Glas Svobode s ponovno naročnico. Naš boj je za vseskupne pravice zatiranega delavstva in je naperjen proti najhujšim nasprotnikom socialistično ali razrednozavednih delavcev — kapitalizmu in njega bratu klerikalizmu. Naš boj je vaš boj. Držimo torej skupaj v tem boju drugače podležemo. Mi nečemo drugega od vas, kakor lojalnost starih in pridobitev novih naročnikov. — Kje ste torej? Ako ste mrtvi, mi imamo rože za vas, ce ste pa živi in zdravi, dajte nam gás, in mi vas bomo vodili v boju do gotove zmage. — Če mogoče naši naročniki čakajo glavnega zastopnika, moremo jim naznameniti, da istega še nimamo. Zaveden sodrug bo torej storil svojo dolžnost brez kakega obiska na njegov dom. — Kočno opominjam sodruge krajevne zastopnike, da se malo bolj potrudijo pri agitaciji. Ako do 1. novembra t. l. dosežemo število 3000 naročnikov, potem bomo dali listu veliko večjo obliko ali ga pa pričeli izdajati dvakrat na teden. Stvar je zdaj v vaših rokah.

Upravnštvo.

Razgled po svetu.

RUSIJA.

Car Nik in nemški cesar Viljem sta se 4. avg. sešla na nemški praporji ladji "Deutschland" na baltiškem morju in konfirirala celi dan v prijateljskem objemu. Dogovorila sta se baje veliko "koristnega" glede diplomatskih vezi med Rusijo in Nemčijo.

Med diplomati na mirovni konferenci v Haagu kroži vest, da je nemška vlada sklenila napumati Rusijo za posojilo v znesku \$2,000,000.

AUSTRIJA.

V Novem Sanduzu, Galicijo, je izbruhnil velik štrajk. Kakor počajo z Dunaja, štrajkajo vsi mestni delaveci, delaveci v plinarni in elektrarni, kurjaci, nočni čuvaji in cestni pometniki. Mestni očetje, ki so povodom štrajka posnozili policijo za šestdeset glav, so silno v skrbih, da bodo moralni sami prijeti za delo, če bo stavka trajala dalj časa.

NEMČIJA.

Iz Berolina poročajo, da se je minole tedne mudil na potovanju po Evropi siamski kralj, kateri je pa dosegel rekord v zapravljanju denarja. Ta kronami bedak je zapravil samo \$2,500,000. Največ denarja je zmetal za bisere in razno dragu kamenje. Agentu neke

londonske firme je plačal za lis \$625,000.

ITALIJA.

Protiklerikalno gibanje po vsej Italiji je dalo povod velikim negredom na nekterih krajih. Prebivalstvo je do grla sito farskega jarma. V Florenci in Pizi so izgredniki začeli več cerkev. Tudi v Benetkah, Livernu in drugih bližnjih mestih je ljudstvo napravilo cerkvam mnogo škode.

— V ravnokar zaključenem slovenskem letu je načrtan "Petrov novčič", ki se poira za "ubozega" papeža, znasi na pol milijona dolarjev. Ameriški list, poročajo, da je skoraj polovica tega denarja prišlo iz Amerike. Ulogi jetnik!

PERZIJA.

S Teherana, Perzija, je došela vest o brutalnem klanju, ki ga počenjajo Turki nad tamošnjimi kristjani. Minoli teden so turski vojaki napadli malo mestec Ma-vah in pomorili osemnajst moških in nad šestdeset žensk in otrok. Uniformane turške zverine so svoje žrtve — zlasti ženske — pred smrтjo neznanško mučile. Turkom se pridružujejo tudi ne-kristjanski Perzi in skupno morijo in ropajo po kristjanskih naselbinah.

Ameriške vesti.

Haywood doma.

W. D. Haywood je zadnjo nedeljo zvečer došpel v Denver, Colo. Na kolodvoru ga je sprejelo sto zastopnikov rudarskih unij in nebroj delavskega ljudstva. Sodruži so mu tudi postavili pred kolodvorom majhen slavolok, na katerem so rudeče električne luči tvorile napis: Dobrodošel! Toda zupan Speer je na povelje govorja Buehtela ukazal ugasniti z napisom še preden je prišel vlak s Haywoodom. Ko je obsojeni voditelj rudarjev po sedemnajstih mesecih prvič stopil na tla domačega mesta, skočili so k njemu denverski prijatelji, znane in delavski zastopniki in ga veselo pozdravili. Nato so Haywooda posadili v kočijo in ga v dolgej paradi, pri kateri so nosili rudeče zastave in tablete z napisi: "Dobrodošel" itd., spremil do njegovega stanovanja.

Haywood je takoj v pondeljek zasedel svoje staro mesto v glavnem uradu W. F. of M. in prikel za delo. On je mnenja, da do obravnavi proti Moyeru in Pettibonu sploh ne bo prišlo.

Kapitalistični prosakutorji — bankeroti.

Lastniki zapadnih rudnikov in država Idaho imata samo še \$9000 v prosekuijskem fondu za obravnavo proti Moyeru in Pettibonu. Haywoodov proces jih je stal nad milijon dolarjev. Nad milijon dolarjev sta šrtvovali državi Colorado in Idaho, da bi s površja zemlje pometli W. F. of M. in za "vzgled" obesili njene uradnike.

Toda kapitalisti so obračali, a delaveci obrnili. Milijon dolarjev je splaval po vodi — in Haywood je šel prost. Tožitelji so zdaj v skrbih, da ne bo denarja za Pettibonovo obravnavo, če razni delarni zavodi ne priskočijo brž na pomoč.

Kaj bo z Orchardom?

Peter Breen, odvetnik v Butte, Mont., se je na temelju zanesljivih virov izreklo o Orchardonovi bodočnosti takole: Orchard bo spoznal krivim umora prve vrste. Toda preden ga bodo obesili, ga bo governor Gooding pomilostil smrtno kazni in obsojen bo v do-

smrtno ječo. Po kratkem zaporu bo pa imel Orchard "priliko" pobegniti iz ječe in popinati iz Združenih držav, med tem ko bodo v državni kaznilnici zagnali strašen hrap, da je Orchard v svoji premenosti prevaril čuvanje in resnično ušeč. Zasledoval ga ne bo ničesar in tako bo cela stvar kmalu pozabljena.

Petrolejski trust obsojen.

Rockefellerov trust za petrolej ali Standard Oil Co. je bila minolo soboto pri enkraskem zveznem sodišču od sodnika Landisa obsojen v denarni kazen \$240,000. To je največja kazen kar jo je kedaj izrekel kateri ameriški sodnik in obenem tudi najvišja kazen za 1462 prestopkov, ktere je trust zakrivil z želzniškim rabatom. Pravda se bo nadaljevala tudi proti Chicago & Alton železnic, katera je skrivec petrolejskega trusta in zvezni marshal že izbirajo kandidate za veliko poroto, ki bo nastopila proti omenjeni železnic. Standard Oil Co. se bo pritožil na najvišje sodišče in sploh se obnaša tako, kakor da ne bo nikoli plačala odmerjene kazni. Rockefeller se je baje izrazil, da bode sočnik Landis prej mrtev, preden zveza dobri omenjene milijone.

Landis, kateri je uradnik obsojenega trusta primerjal tatovom, obžaluje, da je sodil še po starem zakonu in da ni mogel petrolejskih magnatov obosoditi v ječo.

Drugi "Scotty".

Zadnjo nedeljo je prišel v Chicago Jack West, milijonar iz Newade, kateri je pa sedaj predmet velikih senzacij v nasem mestu. West je sin ubozega farmerja iz St. Joseph, Mich., in je bil navaden delavec, dokler ni prišel v zlate rudnike v Nevado. Tam je nafgo bogatil in v par letih je postal večkratni milijonar. Zdaj pa, ko misli, da ima že preveč denarja, potuje okoli po velikih mestih in meče dolarjev kakor nekdanji Scotty iz "mrtve doline". V za-pravljanju denarja ne pozna milijonar West nobenih mej. Na parniku, s katerim se je pripeljal po Michiganem jezeru v Chicago, je kupil ves "candy" kar so ga imeli v sladščičarni in ga razdal otrokom. Kispoval je Michigan-town, ki leži na obrežju jezera, in ko so mu povedali, da kraj ni na prodaj, pričel je "likati" cekine po \$5 na trotoarju in se silno zavabal, ko so otroci in tuji odraženi pobirali in se ruvali za zlato. Pozneje je hotel kupiti toliko šampance, da bi z njim polil vse ulico; toda tega mu niso dovolili. Ta čudak je tudi pokazal, da je igralec. V pondeljek večer je obiskal Buffalo Bill cirkus, ki se nahaja nedaleč od Indiana Ave., in se tebi nič meni nič pridružil igri "Indijanev iz divjega zapada". Tu se je skazal kot pristen "hrončko" in žel gromovito ploskanje.

"Jaz hočem umreti reven," dejal Jack časniki reporterjem, kdo so ga vprašali, čemu zapravila denar tako na debelo. "Danes sem zapravil samo \$12,000 in to ni — dosti."

Iz delavskih krogov.

Rudarski štrajk v Minnesoti.

Eveleth, Minn., 4. avg. — Cen. g. urednik delavskega lista "Glas Svobode", prosim prostora za moje poročilo. Namenil sem se nekoliko popisati tukajšnje delavske razmere. Naša distrikta unija, spadajoča k Zapadni Rudarski Zvezi (W. F. of M.) je sklenila nepočustven boj proti krutemu ka-

pitalizmu in izkoriscenju. Naše geslo je: od boja do zmage! Strajk se do sedaj še vrši v miru. Pretečeni teden je družba skušala na vsak način pričeti z delom, a ni se ji posrečilo. Kakor se pa pri vsakem štrajku vrne nekaj garjevev ali skabov, ne manjka tudi tudi pri nas. To so največ Italijani in Hrvati, kateri živijo še tristo let za naprednomislečimi ljudmi. Toda žalibog med te izvržke vsega delavstva so se pomešali tudi nekateri Slovenci in zdaj opravljajo sramotno delo skabov.

Rojaki in bratje Hrvati! Pridružite se k nam in bojujte se v naših vrstah, dokler je čas. Ako na Mesaba Range zdaj zgubimo to stavko — izgubljeno je za vselej! Glejmo, da si preskrbimo bolje pogoje za to trpko življenje in boljo bodočnost našim otrokom. Neposlušajmo trgovcev in gostilničarjev, kateri delajo z roko v roki s kapitalisti, da bi uničili, da bi uničili našo dnevnino organizacijo in lahkim potom redili svoje velike trebuhe za težko prisluženi denar ubogih delavskih trpinov. Dokler smo delali po suženjsko in jim nosili denar, imeli so nas radi in bili so naši najboljši prijatelji, a zdaj v naši veliki borbi za boljšo krušček kruha, so nam pa obrnilni hrbit. Ob cestah, ki vodijo proti rudnikom, smo videli stati trgovce in gostilničarje — žaliboge v večini Slovencev — oborožene s puškami Winchester modela. Slovenski delavec! Brez strahu naprej in zapomnimo si dobro naše nasprotnike! Onim zalostnim rajfom in revolver-junakom bi pa svetoval, da nas, ko že imajo orožje v rokah, vsaj rešijo nadležnega mrčesa, muh in komarjev, katerih je obilo na Evelethu. Samo pričiniti se morajo streljanju, da ne bodo svinčenke še zastonj v zraku.

Slovence in Hrvate po drugih krajih pa opominjam, da ni treba zdaj hoditi semkaj dela iskat, dokler ne bode štrajk končan, kar bo na tem mestu poročano. Če ravno vas bi morda nagovarjali ničvredni agentje, plačani hlapci kapitalizma, ne udajte se. Poželite jih in s tem bote napraviti največje dobro za nas in organizacijo Western Federation of Miners.

Vineene Mikulič,

član W. F. of M.

Cen. sodruga dopisnika in ostale sodruge štrajkare na Evelethu prosimo, da nam pošljete imena vseh onih Slovencev, kateri opravljajo pasjo službo skabov, kakor tudi imena onih slovenskih businessmanov, ki se predzrejejo z orožjem čuvati prve. Te izdajajo delavskega stanu bomo potem priobčili s polnimi imeni v listu, da jih bude poznal ves slovenski delavski svet v Ameriki in se zgrajal nad takimi rojaki, ki ne privoščijo svojemu najbližnjemu bratu, da bi si pravilnim potom zboljšal svoj težavni delavski položaj. Torej na dan z garjeve!

Chisholm, Minn., 5. avg. — Nemorem si kaj, da ne bi tudi jaz poročal o tukajšnjem delavskih razmerah. — Zelo me je presenetil dopis v Glasniku št. 31, katerga piše neki rojak iz Ely, Minn. Dotično podlo človece, kateremu se najmanj pozna, da razume naše delavske težnje, očito kaže, da je na strani kapitalizma. Piše namreč, da sta prišla na Ely dva agitatorja od Zapadne Rudarske Zveze in da sta nagovarjala tamšnje rudarje za splošni štrajk. To nikakor ni res; ona dva sta agitirala le za pristop k uniji. In

s kako zadovoljnostjo poroča omi obžalovanja vredni človek, da delaveci niso hoteli poslušati agitatorjev fenaveč, da si jih v emi slovenski gostilni pretepi. Ali mi ta dopisnik na znamoto vsemu poštenu delavstvu?! Po menjem mnenju bi bilo dobro, ko bi kdo njeni iztepel prah iz otopenih možgan, da bi spoznal sam sebe in se podučil o razrednem boju in o potrebi delavske organizacije. — V Chisholmu in drugod po Mesaba Range so naši slovenski štrajkarji še precej moški. Tukajšnja unija dobro uspeva in lahko rečem, da steje približno 1450 do 1500 članov. Žalibog, da moram svoje poročilo zaključiti z neprjetno novico, da je tu tudi nekaj rojakov, ki nam hočejo odigriziti krh izpred ust. — Tovariši, ne skebjajte, ne delajte pod puškami: Pridružite se nam in zmaga bo naša. Saj se gre tudi za vašo koren. Držimo se gesla: vsi za enega in eden za vse. Pozdrav vsem izdom Zapadne Rudarske Zveze! John Stupica.

Chisholm, Minn. — Naznanim vsem rojakom širom Amerike, da naj ne hodijo dela iskat v Minnesota, kajti tukaj štrajka na tisoče delavcev, ki se borijo za obstanek in zvišanje plače. Rudokopi so po večini zaprti le v nekaterih dela po skabov, ki so pa v večem številu delavcev. Pred par dnevi je Steel Trust Co. dobila neke vrste popravke ali "bumse"; oborožila jih je s puškami in jih nastavila okoli jam, da branijo tistih delavcev, ki še delajo. — Dalje naj omenim, da tukaj se kupuje vse za gotov denar, odkar traja štrajk. Tukajšnji businessmani so namreč sklenili, da ne dajo nikomur niti najmanjšo stvarce brez gotovega denarja. Vs. ti trgovci so nasprotniki unije in delavstva. Na jedni strani nam priporočujejo, da kako dobro (!) placimo smo imeli, a na drugi se nam pa rogajo, da kaj bomo zdaj počeli, ko nismo denarja. Vprašam vas, businessmani, o kdo ste pa napolnili svoje žepce? Odkod je vaše imetje, v katerem zdaj razkošno živite? Ali vam nisno dali mi vse, mi delaveci? In ko smo vse plačali, kar se je nabralo čez mesec, ostal nam je le se tisti check. No, s katerim smo zopet nadaljevali tlako trustu in drugim izkorisitevalem.

Nad 1500 organiziranih rudarjev je mislio mesto izstradati in jih tako prisiliti, da bi se vrnila na delo, — toda zmotilo se je. Vodje Rudarske Zveze so kupili prodajalno z mešanim blagom in v tej prodajalni se dobi vse potrebno za življe. Bratje unijeti, držimo skupaj in zmaga bo naša! Pozdrav zavednim delavcem po Ameriki, tebe, Glas Svobode, bom pa priporočal vsem zavednim rojakom.

Član F. W. of M.

— Rojake in rojakinje v veliki in South Chicagi opozarjam na "Orlov" piknik, ki se vrši to nedeljo (11. avg.) v Casino Grove, S. Chicago. Kar nam je naš vrh pevski klub "Orel" do zdaj nudil zabave, je bilo vselej hvalevredno, a za ta piknik se nam pa obeta zabava, kakoršna še ni bilo. Žej-nim, lačnim, plesa in petjaželjnim gostom bo vsestransko dobro strezeno. Za gorak prigrizek bodo še posebej pečeni janjeti. Torej rojaki in rojakinje, sodrugi in sodelavci, v nedeljo vsi na "Orlov" piknik!

Na devinski skali.

Zgodovinska povest.

Cetrti del.

(Nadaljevanje.)

I.

Vimenu sv. očeta in patrijarha ti naznjam: Dokazano je, da si kriovercer daja jedi in pijače ter obleke, da si jih scitil in jih odtegoval sodbi sv. cerkve; morilca Antona Kastelana si napravil za svojega zaveznika in mu obljubil svoje varstvo; dokazano je, da ima tajno zvezo z razbojniki in da jih sciti, dokazano je, da si zapeljal in onečtil nedolzno dekle, obljubljajoč ji sveti zakon; dokazano je, da si odvzel s silo krivoversko sužnjenemu gospodarju in da je zdaj tvoja priležnica; dokazano je, da si občeval s to sužnjo na posvečenem mestu, v samostanu in dokazano je, da se hoče zakonomorno ločiti od svoje prave žene. Zato izrekam v imenu boga očeta, boga sina in sv. duha ter v imenu sv. cerkve nad tebo prokletje. Zate ni ne milosti ne pokore, ti moras biti pogubljen tu na svetu in tudi po smrti na veček vekov; pogubljen in preklet vesiš rodu. V imenu svete cerkve odvezujem vse twoje podanilce od dolžne pokorščine in zvestobe; nihče te ne sme več slušati, nihče izpolnjevati tvojih ukazov, kdor ti da zavističa, krulta ali vode, bodi s tebo, vred pogubljen in preklet."

Spricu tega strašnega prekletja je nastala za nekaj trenotkov v cerkvi smrtna tišina, kateri je hitro sledil silen hrup.

"To so laži in zvijače," je zakričal Juri in udaril s pestjo po klopi.

"Resnice in hudočestva," je odgovoril menih Dominik in se postavil na stopnice pred velikim altarem. "Resnice in hudočestva je našel patrijarhov namestnik, vsaka beseda je istinita."

Trepetaje ježe je Juri zgrabil svoj meč, da bi Domnika pred altarem pobil, ali plemenitaši, ki so stali v njegovi bližini, so ga zadržali.

"Pustite ga," je zakričal Domnik. "Naj me ubije pred altarem Gospodinovim. Tu se opravlja vsak dan nekravna daritev, naj se enkrat opravi krvava daritev. Juri Devinski naj postane sam morilec — da je zaveznik morilcev, to je že dokazal pred zbratim plemstvom."

"Lopov," je vpil Juri in se obupno trudil, da se iztrga iz rok vitezov, ki so ga držali.

"Psuj me, kolikor hočeš! Na dan otvoritve svobodnega semnja si pred vsem plemstvom in narodom obljubil svojo pomoč in zaščito razbojniku Komolju, ki ni nihče drugi kakor morilca Antona Kastelana in se ne kliče Komolja, marveč Hartvik plemeniti Tožun, ki je gospodar na Štaku in podanik Otona Vipavskoga."

"Kaj, Komolja je Hartvik plem. Tožun?" je Juri vprašal in kri mu je začela zastajati, kajti tega razkritja pač ni pričakoval.

Domnik mu ni odgovoril naravnost, nego se je obrnil proti Otonu Vipavskemu.

"Govori ti, Oton Vipavski. Je resnica, kar sem povedal?"

"Resnica."

Bridlek usmeh je legel na Jurjeve ustne. Naslonil se je na klop in vprašal:

"In pošteno dekle sem zakonomorno zapeljal?"

"Da! Zapeljal si varovanco čedadskega mesta, Katarino Zoranovo."

Krepki, neustrašni Juri je zahtel in solza se je pojavila v njegovih očeh.

"In svet kraj sem oskrnul?"

"Da, samostan si oskrnul, ker si se zakonomorno pečal z oropano sužnjo Zulejko."

"In jač sem priča," se je oglasila gospa Juta pl. Marchland, in je stola iz klopi, kjer je sedela.

"In krioverec sem tudi?"

"Da, kajti prisostvoval s i in omogočil, da so krivoverski škof in njegovi mašniki po svojem obredu usmrtili krioverca Galengana."

Juri ni več vorašal. Bled in pre-

padel je slonel ob svoji klopi in se tresel po vsem životu. Poskusil je govoriti, toda ni mogel.

Domnik pa je dvignil roko in z divjim fanatzmom zakričal:

"Ponavljam prokletje Jurja Devinskega in pozivljam njemu podložne graščake, da mu odpovedo pokornost in zvestobo, sicer zapadejo sami izobčenju in prekjetju."

In zdaj so vstali devinski vladarji podložni graščaki in drugi za drugim je oddal zahtevano izjavo.

"Zaradi zveličanja svoje duše in zaradi časti svojega imena odpovedujem Juriju Devinskemu pokornost in zvestobo." Tako so govorili drug za drugim, tako je izjavila tudi gospa Juta pl. Marchland.

"Dobro, dobro," je šepetal Juri pri vsaki takri izjavi. Ko pa je stopil iz klopi tudi Konrad Sežanski in storil enako izjavo, tedaj je Juri zakričal tako bolestno in obupno, kateri da je ranjen v srce in se zgrudil na tla. —

Ko je zopet čez dolgo časa dvinil glavo, je bila cerkev prazna. Poleg Jurja je stal en sam človek, star orjak s srditim pogledom, ki je prej slonel ob zidu.

"Ti — edin? Peter Strah —"

"Pojdi, sinko," je rekel starec in je Jurja peljal iz cerkve.

II.

V mal temni sobi viteza Petra Straha je ležal devinski vladar na postelji in nemo zrl na strop, na katerem je bilo naslikano kamenanje sv. Stefana. Juri je ležal nepremično, le sem in tam se je stresel po vsem životu, kakor bi imel mrzlico. Misli njegove pa so begale po mračni cerkvi, kjer je ta dan doživel slovensko prekletje in lejer je na lastne oči moral videti in na lastna ušesa moral slišati, kako so ga zapuščali najboljši prijatelji, najzveznejši zavezniki in celo pobratimi.

Ni ga ga bilo strah cerkvenega prekletja. Imel je toliko mirne preudarnosti, da je bil v stanu občudovati infernalno hudočestvo in satansko zvijačnost patrijarhovih pooblaščencev, škofa Kučanje in meniga Domnika. Iz nič sta znala napraviti prav okušno opojno pijačo. Na to so pričele plesati začetkom polagoma, potem pa vedno strastneje in divje, dokler vsled omedievie niso popadale vse na tla.

Podali so Manou Tatambu zelišča, katere je v človeški lobanji nameči v vodo in slastno zaužil.

Rata Gabou, njegova ljubljanka vstopila na kraljevi prag, globočko se prikonivši naznani njega Veličanstvu, da želi z njim govoriti neki mož iz oblakov.

"Pusti ga k meni, dobro došel!"

Mogočno je vstopil v kraljevo kočo ognjevit misijonar, in mu tako grev:

"Moj brat, jaz sem te preprečil in privadel do blagoslova naše sv. vere, oznanjeval sem ti besedo božjo, pokazal sem ti pot k večnemu izveličanju tvoje duše. Ti si se nekoliko pobojšal, vendar tvoja dela niso še popolna in tudi Bogu ne dopadljiva."

"Kaj sem zakrivil! Govori, modrijan!"

"Brat, jaz moram tebe svariti, ker živiš v mnogoženstvu. Vsak kristjan sme imeti le jedno ženo."

"Jedno? Jedno samo?" vzliknil je žalostno Manou Tatambo, med tem ko je med zenami zavladal splošen nemir.

"Da, modri kralj, jedno samo ženo, in se le po njeni smrti si zmoreš izvoliti drugo. Ali hočeš biti deležen večnega veselja in večne blaženosti?"

"Jaz hočem, predragi Beli."

"Tedaj moras spolnovati božje postave in opustiti satanova delo."

"Jaz hočem in ti prisegam pri glavi Rata Gabou."

Misijonar se je poslovil in odšel. Rata Gabou pa je tolažila jokajoče.

Oznanjeval je med tem časom govorči namestnik Kristusov svojo vero po drugih krajih, in pretekelo je dokaj časa, predno se je vrnil k kralju Manou Tatambo.

Veliko je bilo njegovo veselje, ko je zvedel, da ima samo jedno ženo. "Poglej," rekel mu je, "ljubi Bog je uslišal mojo molitve in se tebe usmilil. Bodi blagoslovjen, moj brat. Vsegamočni naj podari milost Tebi in Tvojemu rodu... Toda povej mi, kaj se je zgodilo s Tvojimi ženami?"

"Saj si mi vendar rekel, da zomorem še le po njih smrti drugo si izbrati!"

"Da," rekel je nemirno misijonar, "kaj se je pa vendar z njimi zgodilo?"

Manou Tatambo je raztegnil svoje ustnice v zloben nasmej:

"Dragi moj beli, jaz sem jih pojedel!"

Vzemi dvajset najzvestejših svojih mož in spremi Katarino na moj dom. Na Devinski skali najdeš varno zavetišče. Reci mi, da je prisa tista ura nevarnosti, ki sem jo napovedal, da je prišel trenotek, ko mora izpolniti svojo obljubo. In reci mi, da umrjem žalosti in bolesti, če ne izpolni moje prošnje in ne gre s teboj v Devin."

(Dalje prih.)

POLIGAMIJA.

Ne daleč od reke Warragamba nahaja se koča mogočnega kraja ērcev Manou Tatambos. Obdana je z gostimi gozdovi in od v nebo kipečega skalovja.

Kraljevi podložniki ležijo poleg na mehki travi; njih s kokosovim oljem namazana telesa so pokrita z živalskimi kožami.

Otroci vadijo se v "corrobori", ki je vojno orodje divjakov; potem si pa veselo privoščijo ostanki pojedine — brezvomno okusno meso kakega v častnem boju padlega sovražnika.

Mlade deklice, nališpane z papagajovimi peresi in drugim lepotičjem, veselo skačejo okrog, med ko se moški zabavajo z lovom na peškane.

V svoji prostorni bambusovi koči počiva Manou Tatambo, poleg njega šest najlepših žen celega rodu. Na prsih nosijo koščene okraske, namreč prste slavnih pradevodov, in mirno pričakujejo kraljevega povelja.

"Pridite k meni, evetke moje!"
"Tukaj smo, gospod!"
"Pripravite mi pijačo!"

Vsaka izmed žen vrgla se je trikrat na tla, zopet vstala, in pričela iskati potem raznovrstna zelišča, iz katerih so znale napraviti prav okušno opojno pijačo. Na to so pričele plesati začetkom polagoma, potem pa vedno strastneje in divje, dokler vsled omedievie niso popadale vse na tla.

Podali so Manou Tatambu zelišča, katere je v človeški lobanji nameči v vodo in slastno zaužil.

Rata Gabou, njegova ljubljanka vstopila na kraljevi prag, globočko se prikonivši naznani njega Veličanstvu, da želi z njim govoriti neki mož iz oblakov.

"Pusti ga k meni, dobro došel!"

Mogočno je vstopil v kraljevo kočo ognjevit misijonar, in mu tako grev:

"Moj brat, jaz sem te preprečil in privadel do blagoslova naše sv. vere, oznanjeval sem ti besedo božjo, pokazal sem ti pot k večnemu izveličanju tvoje duše. Ti si se nekoliko pobojšal, vendar tvoja dela niso še popolna in tudi Bogu ne dopadljiva."

"Kaj sem zakrivil! Govori, modrijan!"

"Brat, jaz moram tebe svariti, ker živiš v mnogoženstvu. Vsak kristjan sme imeti le jedno ženo."

"Jedno? Jedno samo?" vzliknil je žalostno Manou Tatambo, med tem ko je med zenami zavladal splošen nemir.

"Da, modri kralj, jedno samo ženo, in se le po njeni smrti si zmoreš izvoliti drugo. Ali hočeš biti deležen večnega veselja in večne blaženosti?"

"Jaz hočem, predragi Beli."

"Tedaj moras spolnovati božje postave in opustiti satanova delo."

"Jaz hočem in ti prisegam pri glavi Rata Gabou."

Misijonar se je poslovil in odšel. Rata Gabou pa je tolažila jokajoče.

Oznanjeval je med tem časom govorči namestnik Kristusov svojo vero po drugih krajih, in pretekelo je dokaj časa, predno se je vrnil k kralju Manou Tatambo.

Veliko je bilo njegovo veselje, ko je zvedel, da ima samo jedno ženo.

"Poglej," rekel mu je, "ljubi Bog je uslišal mojo molitve in se tebe usmilil. Bodi blagoslovjen, moj brat. Vsegamočni naj podari milost Tebi in Tvojemu rodu... Toda povej mi, kaj se je zgodilo s Tvojimi ženami?"

"Saj si mi vendar rekel, da zomorem še le po njih smrti drugo si izbrati!"

"Da," rekel je nemirno misijonar, "kaj se je pa vendar z njimi zgodilo?"

Manou Tatambo je raztegnil svoje ustnice v zloben nasmej:

"Dragi moj beli, jaz sem jih pojedel!"

Vzemi dvajset najzvestejših svojih mož in spremi Katarino na moj dom. Na Devinski skali najdeš varno zavetišče. Reci mi, da je prisa tista ura nevarnosti, ki sem jo napovedal, da je prišel trenotek, ko mora izpolniti svojo obljubo. In reci mi, da umrjem žalosti in bolesti, če ne izpolni moje prošnje in ne gre s teboj v Devin."

(Dalje prih.)

Bolečine v hrbitu in nogah

izginejo popolnoma, ako se ud parkrat nariba z

Dr. RICHTERJEVIM

SidroPainExpellerjem

Rodbinsko zdravilo, katero se rabí v mnogih deželah proti reumatizmu, sciatični, bolečinam na stranch, neuralgiji, bolečinam v prsil, proti glavo- in zobobolu.

V vseh lekarnah, 25 in 50 centov.

F. AD. RICHTER & Co.

215 Pearl St. New York.

PRIJETNO ZIMSKO IN POMLAĐANSKO

vožnjo v Italijo in druge kraje ob adrijskem morju vam preskrbi star izkušen

Povrat v domovino.

Slika iz ruskega življenja.

Počasnim in težkim korakom romal je iz glavnega mesta proti domači vasici.

Vče tretji dan je počoval brez odmora, brez počitka; mučilo se mu je namreč videti ono revno kočo, in v njej zero in otroka, ki jih je pred dvema letoma zapustil na carjevo povelje, da brani domovino na daljnih, mandžurskih tleh.

Mladi, komaj tridesetletni kmet bil je pravi korenjak, ko je odhajal na vojsko, toda pohabljen in slaboten vrnil se je v domači kraj, tako da bi se mu na prvi pogled prisodilo pol stoletja.

Bolj, ko se je pomikal naprej, tembolj so mu veselja žarile oči. Samo pôl dne še in doma bode pri svojih dragih, kjer si odpocije od trudopolnega potovanja. Kaj pa je vendar pôl dne za moža, ki je prekorakal sibirsko planjavo, mnogo dni tudi bre zkrhuha in vode. On da, ruski kmet razume korakati...

Ivanu dozdevalo se je, da je skoraj doma. Tu pred njim leži vas Sfranowska, na desno Nowy Garašek, in tam daleč svet se vže cerkvena kapelej od Passadsko — no in od tam ima samo 4 ure vojaškega koraka.

Jedna, dve, jedna, dve, jedna...

Leva, desna, leva, desna, leva...

Ko bode napočili beli dan, stal bode na pragu domače koče. Zbulil bode iz sladkega spanja zvesto ženko in otroka, in jima tako govoril:

"Tukaj sem jaz, Vajm oče in soprog! Dokončana je nesrečna vojska. Kar sem pretrpel in doživel, koliko sovražnih krogelj me je zadelo, kako sem trpel lakoto in mraz, o vsem tem Ti hočem, ženka draža, poročati pozneje. Sedaj zahvalim Bogu in carja, da nas je ohramil zdrave in da Vama ni treba potrebe trpeti. In kakor je do sedaj car skrbel za vaju, tako nama bode i nadalje vsem pomagal. Hočem se pa preje odpociti, ker sem truden in gladen, da bode naše veselje potem toliko večje."

Tako nekako si je predstavljal Ivan svoj govor, vmes pa poskušal zapeti kako vojaško. Sedaj se ne bode več odpoceli, ne jedel, dokler se ne bode doma pokrepčali s ženo in otrokom iz jedne sade. Hraber dečko mora biti vže njegov Fredjuško! Kdo ve ali bo na tudi spoznal svojega očeta? Seveda v prvem trenutku ne, ko pa se bode oče pri vodnjaku očistili in potem prebolekel, bode sinček takoj objel ga okrog vratu in zaklical "ata", spoznal bode v njem onega očeta, ki se je bojeval za čast domovine, zadobil dve težki rani za ljubezen do carja, očeta in zdihoval pol leta in ječi — — — — —

Solnce stalo je vže visoko na nebuh, ko se je Ivan ustavil na pragu domače hiše. Čudil se je nad praznoto, ki je vladala v koči. Je li morada zmotil? Li morda ni bil to njegov dom? Saj je nemogoče...

Strah mu je šmil po vseh udih. Sel je na cesto, kjer zagleda starega Matwieja in ga vprašal po svojih dragih.

"Kaj ali Vam ni nič znano? Nesreča... v celi vasi nesreča... in v sosednjih vasch... pet milj v okroglu... nemiri, ustaje... oh, grozni časi! Strelijali so, enkrat, dvakrat, trikrat! Dvanajst na mestu mrtvih, mnogo ranjenih, prebodenih, pohojenih... Car, usmiali se nas!... Nesreča, Ivan Aleksandrovic, grozna nesreča!"

Stari Matwiej je obmolknil.

Kakor od strele zadel skočil je Ivan po konci. Ni več čul starčkovega tairjanja, krenil je naravnost na konec vasi proti uradu. Od oblasti je hotel izvedeti, kaj se je zgodilo njegovi družini, oblast, v katero varstvo ju je Ivan izročil, naj bi se opravičila napram nesreči. — — —

V sodnem uradu bili so pričutriči vnaški sodnik in njegov pisar.

"Pri Kristusovih ranah, povejte mi, kaj ste storili z mojo ženo in otrokom?"

"Pomiri se, Ivan Aleksandrovic," odgovoril mu je vaški sodnik, "bili so nemiri, ustaje, umesala sta se vmes... pa soj smo jih kristjansko pokopali."

"Kako to?" vplil je Ivan. "Meni, ki sem se podal v strašne nevarnosti, v sredino sovražnih krogelj, mene je čuvalo nebo, oblast je dobila odlikovanje, in v domovini sta moja žena in otrok morala umreti, zadeta od domačih krogelj, radi božje nemilosti, radi carjevega pregarjanja! Ali je to pravica? Kje stoji to pisan? Kje so postave in zakoni?"

In obrnil je svoje solzne oči tja na steno, kjer je visel velik zlati križ, pod njim pa v krasnem okviru carjeva podoba. Stisnil je v pesti svoje roke, dvignil jih in zaledil:

"Kje je Tvoje usmiljenje, o Bog! Kje Tvoja pravica, car! Proklet na vseke!"

"Aretujte upornika!" zadonel je muzel klic vaškega sodnika,

In Ivan je bil odpeljan.

Socializem in mednarodni mir.

(Konec.)

Ideja mednarodnega miru se bo vresničila, kadar se vresničijo ideje socializma. Socializem s svojim mednarodnim programom, kateri v prvi vrsti zahteva mir in solidarnost med narodi in proizvajanje dober v koristi cele človeške družbe, bo še imel vsa sredstva storiti konec mednarodnemu in mednarodnemu klanju. Ideja miru bo postala mero in kri.

Kakor že rečeno, vojna je bistvo kapita izma. Absolutistične vlade imajo svoj koren, mozeg in obstanek v mesarskemu klanju in prelivanjem krvi, ki se ponavlja od časa do časa. In vojna takim vladam ne jamči smo slepe pokorščine od podložnega ljudstva, marveč jim daje tudi priliko podljarmiti druga ljudstva izven njenih mej. S tega stališča je razpust ruske dumne očividna poguba za celo Evropo. Znamenje, da carizem ne drži svojih obljub in kakor je prelomil te obete in platal na svoj lastni narod, tako bo car s svojo bando, ko bo imel zadostne moči, plenil tudi na druge narode. Ruski car je obljubil svobodo, ko mu je pretela nevarnost. Kakor hitro je pa nevarnost ponehalo — zapold je prvo dumo domov. Zastopništvo ljudstva mu niso ugajali; hotel je parlament laksjev. Stolipin — cancan pes — je na to, da ugoditi željam svoje kamarile, najprvo uveliči represivni zakon, tri volilno pravo, — zapiral nedolžne ljudi in mazkriral delavce ter njih žene in otroke. A ravno to kruto početje prekržalo je očemu in carju račun: druga duma je bila radikalnejša kot prva. Imela je že sto zastopnikov, ki so pripadali k raznim socialističnim frakcijam. Seveda carju — ljuditelju svetovnega miru! ni bil tak parlament zoper po godu in takoj ob rojstvu mu je napovedal kratko življenje. Njegov služig Stolipin je radikalnim zastopnikom naznamnil, da obstoj druge dume je le tedaj mogoč, ako storijo kar hoče vlada. Ker se pa hrabri zagovorniki ruskega proletariata niso pokorili, temveč svojo pot bičali umazane peganje ruske vlade, zepodil je car tudi drugo dumo domov in dovolil svojim hlapcem, da so zadirali in preteči zastopnike zatiranega ruskega moroda. Ruski Nero je zadovoljil s svojim "mirljubnimi" načinami.

Ruski organizirani proletariat zavzel je stališče, da na to preskrbi primeren odgovor. Borba proti autokraciji se nadaljuje brez pardona, a dolžnost proletarcev vseh dežel je, da pomagajo svojim russkim sosedom. Socialistični poslanci avstrijskem državnem zboru so že namerili korak, da interpelirajo svojo vlado o posledicah razputstja dume, ki so lahko pogubne interesom drugih narodov. Merodajni francoski in angleški socialisti bodo istako povzagnil svoj glas v znak protesta proti krivicam, ki tiše rusko delavstvo. Socialisti in organizirani delavci vseh dežel in narodov se bodo gotovo tudi spomnili in enoglasno protestirali proti nezashčitani krivicam, ki jih mora trpeti vseki delavec in mužik od svojih krivicnikov. Mednarodni mir bo zavdal še le talerat, ko pada avtokeracija in kapitalizem.

Zato: Dol z autokracijo! Živila ruska revolucija!

Proč s klerikalizem.

Klerikalizem je bistven nasprotnik vsakega edinstvenega postopanja. Če je ljudstvo razdrženo, nesložno, gre klerikalna setev v klasic. Klerikalizem hujša ženo proti mozu, sina proti očetu, brata proti bratu, trpinu proti trpinu. Klerikalizem ljubi nasprotje, kurri sovrašči, širi boj, — in kadar obesi blagoslovjeni plasč čez svoja ramena, pokaze svojo jezuvitsko hinavščino.

Kamor pride klerikalizem, tam se ustanovljajo društva, zidajo se cerkve. Vse to pa za delavski denar, krvav denar, prislužen v potu obrazu. Ali je to morda "Božja volja", da se uboge trpine spravijo ob zahod.

Ako pa to ne zadostuje, napravi se še p-e-nie, da tem lažje izpraznijo delavski žep. Tačko združujejo skupaj nepremišljeno mladino potom pičače, komedije in norčice. In iz teh veselih komedij nastane pri katoliških vesel cah žaloigra. Fantje se napijejo, vroča kri zavre, noži se zabilskajo, — in konec je bolnišnica. Ko bode pa bolan ležal doma na postelji, mu far ne bode pomagali. In v najbolj klerikalih krajih se godi največ zločnov. Tega pa niso kriji delavci, temveč farji, ker odtegnejo ljudstvo od prave naloge, od prave poti, od poti do svobode.

Klerikalizem je podoben piškavemu orehu: lupina je trda, ali zma ni...

Vsi trpeči, izmognani delavci, podajmo si roke in korakajmo kot armada svet vzdržujočega dela svojo sveto pot! Srce se nam smeje v prsih, ko sanjamamo o srečni bodočnosti... Naša pot je sicer trnjeva, toda trnida se ne bojimo! Naše organizacije morajo biti neodvisne od duhovnikov in gospoške.

Ka pa budem enkrat dovolj močni, srečno in zadovoljno budem lahko živeli kot prosti, svobodomiseln narod.

Zobobol, hrbitobol, prehljenje, otiske od udarev, revmatizem itd. Po mnenju ljudstva vse te bolezni ozdravi svetovnoznan Anchor Pain Expeller. Prirejen je tako, da zdravi hitro. Cena 25c in 50c.

Nota.

Za vsebino oglasov v Gl. Sv. ni odgovorno uredništvo niti upraviteljstvo.

"THE PINKERTON LABOR SPY".

(Pinkertonski delavski ovaduh.)

Knjižica, katera opisuje nezashčitano ovaduštvu v uniji W. F. of M., in katera morda reši življenje Moyera, Haywoodu in Petibonu.

Vsek slovenski delavec, ki je angleščine vešč, bi moral to knjižico citati. Stane 25c in se lahko naroči pri upravnitvnu "Glaša Svobode".

Nasi zastopniki.

Za Eveleth, Minn.: John Rožanc.

Za Calumet, Mich., in okolico: Leo Junko.

Za Chicago, Ill.: Frank Mladič, 587 So. Centre ave.

Za državo Wyoming: Lorenz Demšar.

Za Conemough, Pa.: J. Bricelj.

Za Johnstown, Pa.: M. Štrukelj.

Za Cleveland, O.: A. Kušnik.

Za Colorado: Joe Debevec.

Za Ravensdale, Wash.: C. Ermenc.

Za Roslyn: Wash.: A. Janaček.

Za Milwaukee, Wisc.: John Kalan.

Za Joliet, Ill.: M. Požek.

Za Steelton, Pa.: Joe Majzelj.

Za Clinton, Ind.: John Kolar.

Za La Salle Ill. in okolico: Valentin Potisek.

CREAM CITY PARK, Lyons, III.

Velika delavska poletna slavnost

katero priredi —

IZOBRAZEVALNI KLUB "KAREL MARX"

z sodelovanjem socialističnih društev v podporo češkega socialističnega lista "Spravedlnost."

V NEDELJO 18. AVGUSTA 1907

V CREAM CITY PARKU, LYONS, ILL.

Lep program! Dobra posrežba!

VSTOPNINA 10c.

DELAVCI, priđite v obilem številu!

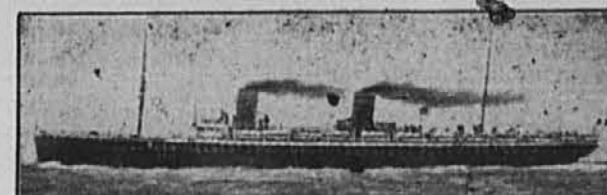
OPOMBA: kupite tickete vnaprej, kajti le vnaprej kupljeni ticketi gredo v dobrubit češkega socialističnega dnevnika "Spravedlnost".

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško

FRANCOSKA PROGA

Compagnie Generale Transatlantique

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.

La Provence 30.000 HP | La Lorraine 22.000 HP

La Savoie 22.000 HP | La Touraine 15.000 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zahod, na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.

A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

Pavl Sarlè, agent na 110—17. cesta, St. Louis, Missouri.

Slovenci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za možke — za delavnik ali praznik, tedaj se oglašite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Cistim stare obleke in izdelujem nove

po najnovejši modi in nizki ceni.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave.

blizu 18. ulice Chicago, Ill.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

"Glas Svobode"

[THE VOICE OF LIBERTY]

WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co
669 Loomis St. Chicago, Ill.

Entered at the Post Office at Chicago, Ill., as
Second Class Matter.

Subscription \$1.50 per year.

Advertisements on agreement.

*Prvi svobodomiseln list za slovenski
narod v Ameriki.*

"Glas Svobode" izide vsaki petek
a velja za AMERIKO:
za celo leto \$1.50
za pol leta 75c

ZA EVROPO:

za celo leto kron 10
za pol leta kron 5

Naslov za dopise in pošiljatve je
'Glas Svobode'
669 Loomis St. CHICAGO, ILL

231

Kdo je zdaj "nezaželen državljan"? Vseh 80 milijonov ameriških državljanov je "nezaželenih", kakor tudi Roosevelt sam, ki je pri Steunenbergovem umoru ravno tako nedolžen, kakor Haywood.

Socializem zahteva, da ti delavec delaš zase, ne pa za svoje bosse in kapitaliste. Povprečna vrednost produkcije, ki je danes, v enem dnevu pridela posamezen ameriški delavec, se ceni na \$10. Koliko dobiš ti od teh desetih dolarjev?

Čudež sv. Ana! Čudež v 20. stoletju! — v Ameriki! — in še v Kankakee, kjer je državna norišnica! Kdo nori? Sv. Ana ali naši katoliški kolegi? Zdaj je izumljena nova past za — tolarije. O sv. Ana, stori čudež: dovoli nekterim bedakom, da srečajo pamet!

Mali in večji trgovci v Minnesota držijo s kapitalisti in nasprotujejo rudarjem, kateri so na štrajku. Jako dobro spričevalo! Poleg kapitalistov bi radi bili tudi kapitalističi; poleg tiranov, tiraniči. Upajmo, da bodo rudarji, ki se bore za svoj kruh, tudi s kapitalističi in tiranči dobro obračunali.

Orchardov verni bratec, James McPartland, je sedaj v stiski. Vrv, katero je kupil za Haywooda, prodaja zdaj za polovico znižano ceno, a ničče je ne mara kupiti. Vzeti je neče tudi urednik lista "Denver Republican", kateri je nedavno pisal: Vodja (Haywood) rudarske zveze s svojimi krvavimi rekordi bode kmalo videli, koliko mislijo porothiki v Boise o njegovi nedolžnosti... Uboga kapitalistična svojat, kako imenitno se ti sedaj prialje udarec, katerga so ti zadali isti potrotniki.

Rockefeller obsojen! Plačati mora \$29,000,000 kazni. Sodnik Landis je svojo napristransko slavo dognal do konca — pardon! — majhna diferencija je pa le med Rockefellerjem in "poor" obsojenjem. Kazen je še samo na — papirju. Kralj olja oziroma Standard Oil Co. še ni plačala dotične svote. Denarna globa se navadno odšteje takoj, ko je bila izrečena, a pri najbogatejšem (!) obsojenemu svetu je pa sodišče napravilo izjemo. No, če pomislimo, da se milijoni ne mečejo kar tje v edan, tedaj tudi vemo, da bode Strie Sam še dolgo čakal na "biggest fine in the United States".

Bibija ali sv. pismo je knjiga, o katerej je znano, da vsebuje na več mestih najnesramnejše in najabsurdnejše berilo. Grozoviti umori, človeško klanje, bratomstvo, samoubojstvo, prostitucija, mnogoženstvo, itd. itd. o vsem tem in še marsičem hujšem je pisano v tej "svetej" knjigi. Ko bi tako odlomki iz biblije npr. "visoko pesem" ali o Davidovem nesramnem življenju dobesedno ponatisnil kak časopis ali založnik in razposlal po pošti, zvezino sošče ga takoj poslje v ječo za več let. In naše bogoljubne ameriške dame, ktere so tako sramež-

ljive, da na blatinah nicalah raje zamažejo krila do kolen, kakor da bi jih nad blatom samo do členkov privihnil — čitajo to absurdno knjigo z največjim zanimanjem brez vsake rdečice na obrazu. Je že družba taka?

Po statističnih podatkih z Washingtona je v državnih in zvezinjih jetnišnicah po Zjedinih državah 102,329 jetnikov in v reformnih zavodih je 23,788 otrok. Od l. 1850 ima naša republika za 600% več zločincev in 700% blažnikov. V omenjenem letu je bilo na vsaki milijon prebivalstva 260 jetnikov; l. 1900 je bilo na vsaki milijon že 1515 raznovrstnih zločincev. Leta 1904 se je v Združenih državah izvršilo 11,781 umorov, 8291 samoumorov; 144 hndodelcev je bilo obesenih in 96 linčanih. Osemdeset procenov vseh teh zločinov je pripisovati okolščinam, v katerih so težrtve živele. Med tem ko se 40 milijonov ljudi trudi in muči za svakdanjo eksistenco, zida peščena milijonarjev in drugih delancev na drugi strani cele gore iz zlata in bogastva. Nesrečni kapitalizem in njegov najtesnejši zaveznik, verski fanatizam, sta odgovorna za vse zločine in ta dva polnita ameriške ječe.

Napadi na rudečo zastavo.

Mob — v pravem pomenu besede — nahajskana po malih in velikih kapitalističih ter njih hlapcih, policajih, slepa alilena za vsak napredok, je v par krajih napadla delavce socialističnega mišljenja (Eveleth, Minn., Hancock, Mich.), kateri so nosili rudečo zastavo. Delavce so ometali s kamenjem in blatom in raztrgali zastavo. Rudečo zastavo, ktera je znatenje internacionačnega bratstva in delavske solidarnosti, nazyvali so ponjni hlapci kapitalizma "znak anarhije" in jo počepali v blato. To je brutalnost, ki osvetljuje dotične storilce kot divjake in rušilce miru in proti takim brutalnostim, katera se godi v republiku jednakopravnosti, mi najostrejše protestiramo. Kapitalistično zavijanje in hujskanje, da je rudeča zastava provokacija izgredov in pretegov, je nesramna laž. V Chicagi, New Yorku, Milwaukee in po drugih krajih je pri raznih letošnjih demonstracijah in delavskih pohodih plapolalo na stotine rudečih zastav, a ni bilo najmanjšega nemira. Socialistični delaveci imajo povsoč pravico razviti svoj rudeči prapor, še celo v evropskih državah, kjer vlada strahopetna kronanca in nazadnjaška buržoazija, jim ne kratiči pravice. Da se pa socialistom krši ta pravica ravno v naši republike, ki hoče veljati za najsvobodnejšo deželo na svetu, je pa to sramota za našo ustavo.

Pravi sovražnik naše rudeče zastave je kapitalistično časopisanje in pa policija. Ta dva javna stebra kapitalizma sta podobna španskemu biku, ki je ves besen, ako se mu pokaže kos rudečega platna. Mob je le orodje policije, da ga izrabí kadar dobi priliko insultirati delavstvo in socialiste.

Tako se je zgodilo v Hamocku, Mich., in v Minnesota. Če si torej kapitalistično časopisanje dovoljuje kovati rudečo zastavo v zvezo z nemiri in pretepi, točče samo sebe po zobe, kajti pravi izvzvalec so kapitalisti sami oziroma njih uniformani hlapci, ki so napadli socialiste. Ako so pa bili delavci napadeni, ali naj potem mirno kobilipovi bogovi drže udarec policjskega klopa in mirno gledajo, kajko se njih zastava, znatenje mednarodnega bratstva, tepta v blato in trga na kose?! Mislimo, da ne! Vsak bo branil svojo kožo in čast svoje zastave.

Coloradozacija Minnesota.

Rudarji na bogatih železnih poljanah v Minnesota so šli na štrajk. Le-ti v večini spadajo k rudarski organizaciji Western

Federation of Miners. Ta organizacija je za svoje člane t. j. delavce napravila več dobrega in koristnega, kakor katerasibodi druga organizacija v Združenih državah. W. F. of M. zahteva več za svoje rudarje in druge delavce nego katera druga unija v Ameriki. Ona se natanko ravna po svojem geslu: "Delavec producira vse bogastvo", zatorej "Produkt pripada delavcu".

Zato pa ima ta unija v kapitalističnem taboru več sovražnikov, kot katera ostala unija v republiki. Kapitalisti neizrečeno sovražijo to organizacijo in napeli so že vse sile, da jo uničijo. Sovraštvo kapitalistov se pa najlepše pokaže o prilikah kakega štrajka. Ko je l. 1904—5 W. F. of M. bojevala težke bitke med delom in kapitalom po raznih rudniških krajih v državi Colorado, posluževali so se lastniki rudnikov najgrših sredstev proti organiziranem rudarjem. Najeli so ogleduhe, pinkertonce, policeje in milice ter izzivali krvave spopade, dinamitne napade itd., kar je prislo veliko na dan pri Haywoodovi obravnavi. Colorado je bila takrat kraj pravega razbojništva, nasilja in brezvladja; organizirane rudarje in organizatorje W. F. of M. so zapirali v ječe; jih preteplali in gonili čez mejo. Sploh ponizni hlapci kapitalizma so delali upravabščaško, samo da bi ubili W. F. of M., a ni se jim posrečilo.

Ista takтика kapitalističkega boja, ktero so pred tremi leti rabili v Coloradu — se zdaj nadasluje v Minnesota. Lakajti jeklenega trusta, ki poseduje železnirudniške, so napovedali organizatorje rudarjev smrtni boj. Duluthska "News Tribune", glasilo teh lakajev, meče dan za dnevom, odkar traja štrajk, smrad in gnojnice na štrajkarje in Western Federation of Miners ter zadnjoznačuje kot "bando anarhistov in bombometalcev", katerih načelo je samo "moriti, moriti, moriti in rušiti rudnike". Ta absurdni in skrajno divji orčardizem, kterege se je "News Tribune" naskala do mozga, rodi že kapitalističen sad. Stavkajoči rudarji so tupati v znatni nevarnosti. Govori se o državni milici — policejska sila je pomnožena, mob nahajskih trgovcev, gostilničarjev in drugih mračnjakov — vse se grozi štrajkarjem. Tupatam je že prišlo do prask in aretacij. In hujše posledice! Naj rudarje mi ne hladnokrvnost; naj jim napram dražčim psom zavre v žitah — kdo bo potem odgovoren za gorko svežo kri, ki bi eventuelno močila tla? Kdo? Kdo? — Ali ne oni, ki skušajo z Minnesota napraviti drugo Colorado, ki mečejo štrajkarjem polena pred noge in ki vpijejo, da "v Minnesota ni tal za organizacijo Western Federation of Miners"! — Kapitalistična svojat s svojo oboroženo druhaljo bo odgovorna za vsak slučajen spopad, ki bi tirjal človeško žrtev.

Kako se rešimo.

Kako se obvarujemo liberalizmu in socijalizmu?

S tem vprašanjem v glavi se naš farji zjutraj zbude, s tem problemom gredo zvečer spat; kajti ti črni gospodje so pač v opravljencem strahu, da ostanejo enkrat cerkev prazne in opustošene.

Kje je rešitev? to je ono težko vprašanje, ki dela tud drugim močnem mnogo skrbij in preglave.

Pa vsaj so že poskušali vsa mogoče in nemogoča sredstva, toda dosegli so — prazen nič.

Mi pa socijalni svobodomisliči, dasiravno preganjan in zančevani, mi veselo gledamo v zlato bodočnost, in kljemoč zatrlcem: "bodočnost je naša!"

Zelja po prostosti je tako stara, kakor človeštvo in brez ozira na gospodarsko odvisnost se je vedno bolj in bolj razvijala in procvitala. Združeno čustvo svobode pak je socijalizem, katerega bo moč še let tedaj uničiti, ko ugasne zadnja iskra svobodnih misli v človeških prsih.

Ampak to pa je absolutno nemogoče; če bi se to namreč posrečlo tedaj bi bilo uničeno tudi človeštvo. Kaj pa je človek brez svobodnih misli?

Klerikalizem nima rešitve, zanj se je približal večer življenja. V vsakem boju podleže, jednak je malemu črtičku, ki se zvija v prahu.

Socijalizem je dosegel na znanstvenem polju vse meje, kajti on se opira na prostoto preiskavo in ovrze mnenja onih, ki dan za dnevom zjajo slepo v nič.

V umetnosti dosegli smo svobodomislec največjo slavo, kajti vsak prav umetnik biti mora svobodnega duha.

Kaj je vzgoja brez svobodnih misli? V prostosti mora se otrok razvijat, v prostosti napredovati, in skušati ovreči vsako suženstvo.

Socijalizem povzdiga ljudi v slavo. Kdo pa je poznal svoječasno Pavliha iz Centre? Ko pa je ta mož v takoj ogrjevtem boju proti predčlasi, kako globoko propadel, požgeli so mu svobodomisliči delavci na glavo lavorjev venec, venec neumirjoče slave.

Da se socijalno vprašanje razume, je seveda potrebno spoznavati čustvo srca, ki se mogočno zoperstavlja zatiranju pravice, zatiranju svobode, brez katerih tudi življenje človeško biti ne more. Dokler veda stičenstvo, izkorisčanje, zatiranje in gospodstvo, deloval bo socializem neumorno, da se iztrebi nečloveštvo.

Stroe postave, smrtna kazni, višlice — vse so vše poskusili, da se uničijo naše misli, toda to je bila delavcev še le ostruga, da se pričeli organizovati, da so trumoma prihajali v naše zveze.

Začasno klerikale napenjajo vse moči in sredstva, da bi XX socijalizem umorili, toda iz te moke ne bo kruha, pač pa se bodo pogrenili še bolj globoko v blato, da ne bo več mogoče vstati iz njega.

Ali pa več tudi, slovenski delavec, komu so ti črni gospodje jednati?

Onemu neumnemu kmetiu, ki je hotel jeden izvirek mogočne Donave s peskom zamašiti in potem zaklical: "Pač se bodo Dunajčani začudili, ko se jim posuši Donava." Dobri možiček pa ni posmisli, da Donava ne obstoji samo iz jednega studenca, ampak jih ima nad tisoče; toraj mu ne pomaže nič, ako zamaši samo en studenec; vstaviti vse izvirke pa mu je nemogoče in s tem le osmeši svoje delovanje. Ravno tako osmešeni ostanejo vse naši Pavliharji, ker hočejo tu in tam zatreći proti misli in si mislijo potem, da so dosegli svoj cilj. Prostost ne pozna nikakih mej, ako se zaduši na enem kraju, ponosno dvigne kvišku svojo glavo na desetih drugih mestih. Ako pa hočejo v pravem pomenu nas popolnoma vničiti, potem morajo celemu človeštvu odvzeti prostost, odvzeti svobodne misli, ukovati ves svet v sužnost, v robstvo; to je edino sredstvo, pod katerim bodo podlegli.

Večkrat se sliši, da si socijalizem in liberalizem stojita v nasprotju in se medsebojno bojujeta. To pač ni drugega, kakor sklep preveč površne preiskave. Sta si cer dve različni stranki oziroma dva debla, katere je pa pognala ena in ista korenina. In ta korenina je podlaga in princip, da so vse ljudje opravičeni svobodno misliti in vsled tega zahtevati tudi jednake pravice.

Res so eduni ljudje, ti socijalisti, ki zahtevajo jednakost med ljudmi! Kaj pa, ali nismo bili morda pri rojstvu vsi jednaki? Ali bi ne smeli imeti vse jednakopravne do jedi, pihače, oblike in stanovanja?

Zakaj vendar toliko razločka ob zibelji do groba?

Jaz vam ne bom popisal absolutno jednakost človeštva, ker tu ne eksistira. Tudi dva človeka si v temu smislu nista jednakata, kakor tudi ne dva peresa enega in istega drevesa. Toda ali nima vsaki človek jednakopravne pravice, razvijati se naravnim potom, uživati sadnarave. Vsak ima pravice do življenja in skušati odstraniti vse ovinre in zapreke, ki se mu nastavljajo na pot. Bodimo resni, gospod Pavliha in vsi tisti, ki se bojujete zoper naša načela; li ne spi morda taka želja tudi v Vaših sreih? In mi smo ponosni na to, ker dobro znamo, da so se naše svobodne misli vgnezdile v Vaših sreih, samo, Vi hinavski možje, si ne upate z njimi na prostot, da nebi tem hitreje propadli.

Bolj, ko nam bota klerikalizem in kapitalisti nasprotovali, tem bolj morajo oni sami spoznati, da si zadajajo samim sebi smrtne rane. Uničiti nas, se pravi, poteptati vse delavstvo, katero ne zahteva družega, kakor iz sužnjev postati prostoto ljudstvo, ki bode delovali iz roke v roko.

Li veste, na kaj me ta gospod Pavliha spominja?

Na prav mlado mačico, ki se plazi okrog vroče juhe in bi rada malo okusila. Sem ter tja dotakne se z gobcem ali s tačico vroče jedi, toda — opeče samo sebe.

Z gorečimi besedami govoril je neki Jezus svojim učencem: Glejte, jaz Vam pošljam prroke, mordrijane in učenjake, katere boste Vi umorili in križali in bičali. Nad vas in nad vaše otroke naj pride vrsna pravica kri, ki se bo prelila na svetu, od krví pravičnega Abela do krví Zacharije, sme Berechiye, ki ste ga umorili med svetiščem in altarem.

Resnično Vam povem, da vse to in še mnogo drugega bo prišlo nad Vas!"

Te besede so se napram socijalizmu natanko spolnile.

Zapomnite si, o vi, cerkveni dobrojanstveniki: kar se je godilo takrat, pon

Slovenska Narodna

Podpora Jednota.

s sedežem v Chicago, Illinois.

Predsednik: JOHN STONICH, 559 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
Podpredsednik: MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.
Tajnik: MARTIN KONDA, 669 Loomis St., Chicago, Ill.
Zapisnikar: ANTON MLADIČ, 937 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: FRANK KLOBUČAR, 9617 Ewing Ave., South. Chicago, Ill.

Nadzorniki: DAN BADOVINAC, Box 55, Du pue, Ill.
JOHN VERSČAJ, 1411 Clarence Ave. Chicago, Ill.

MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.

Pomožni: MARTIN POTOČAR, 564 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
MOHOM MLADIČ, 617 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

odbor: JAKOB TISOL, 9002 Strand St. So. Chicago, Ill.

Bolniški: MARTIN SKALA, Box 1056 Ely, Minn.

JOSIP MATKO, Box 481 Claridge, Pa.

odbor: MATIJA PEČJAK, 819 Chestnut St. Johnstown, Pa.

VSE DOPISE naj blagovole društveni zastopniki pošiljati na I. tajnika Martin Konda; denarne pošiljatve pa blagajniku Frank Klobučarju.

Osrednji odbor S. N. P. Jednote ima vsaki tretji četrtek svojo redno mesečno sejo. Opozorja se vsa društva, ki imajo vprašanja do odbora, da pravocasno dopošljejo svoje dopise jednotnemu tajniku.

IMENIK.

"Slavija" št. 1 v Chicago, Ill., Fr. Klobučar, pred. 9617 Erwing Ave., J. Duller, taj. 12 W. 25. St., Fr. Mladič, zastop. 587 Centre ave. Seja vsako 2. nedeljo v mesecu.

"Triglav" št. 2 v LaSalle, Ill., K. Strohen, pred. 1026 Main St. Ig. Faleškin, taj. 517 Bucklin St. T. Golob, zast. 1156—8. St. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Adrija" št. 3 v Johnstown, Pa., M. Strukelj, pred. 215 Chestnut St. J. Remšgar, taj. 407—8. Ave. M. Pečjak, zast. 819 Chestnut St. Seja zadnjo nedeljo v mesecu.

"Bratstvo" št. 4 v Steel, O., J. Rebol, pred. Box 68 Glencoe, O., J. Žibert, taj. Glencoe, O., J. Dernič Box 3 Steel, O. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Naprej" št. 5 v Cleveland, O., Fr. Černe, pred. 4124 St. Clair av. N. E. J. Kalan, taj. 4201 St. Clair Ave. Fr. Korča, zast. 6204 St. Clair Ave. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Bratstvo" št. 6 v Morgan, Pa., Fr. Miklaučič, pred. R. F. D. No 3 Mc Donald, Pa., Fr. Drmota taj. Box 96 Morgan, Pa., Leo. Werdinek, zast. Box 366 Bridgeville, Pa. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Bratoljub" št. 7 v Claridge, Pa., M. Hervol, pred. Box 408; J. Batič, taj. Box 487; B. Likar, zast. Box 433. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Delavec" št. 8 v So. Chicago, Ill., J. Tisol, pred. 9009 Greenbay ave., J. Levstik, taj. 335 Fulton Ave. Pullman, Ill., Fr. Bernik, zast. 570—96. St. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Bratstvo Naprej" št. 9 v Yale, Kans., M. Drmota, pred. J. Allč, taj. R. R. No 8 Pittsburg, Kans., J. Pečnik, zast. Box 1. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Trdnjava" št. 10 Rock Springs, Wyo. A. Prošek, pred. L. Demšar, taj. Fr. Cukale, zast. Društvena Boza je L. Box 191. Seja vsako 2. nedeljo v mesecu.

"Sokol" št. 11 v Roslyn, Wash., A. Janaček, pred. M. Grgič taj. Box 427; K. Dolniček, zast. Box 331. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Edinost" št. 12 v Murray, Utah, J. R. Grahek, pred. Box 254 W. Jordan; M. Žugel, taj. Box 202; Fr. Hoffmann, zast. Box 214. Seja vsakega 15. v mesecu.

"Edinost" št. 13 v Wheeling Creek, O. J. Kovačič, pred. Box 101 Lansing, O., Fr. Sadar, taj. Box 70 Lansing, Ohio, Fr. Marcus, zast. Box 41 Lansing, O. Seja vsako 4. nedeljo v mesecu.

"Sloga" št. 14 v Waukegan, Ill., J. Mahnič, pred. 709 Market st. J. Divjak, taj. Fr. Adler, zast. Društvo naslov je 739 S. Utica St. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Zarja" št. 15 v Ravensdale, Wash., J. Arko, pred. C. Ermenc, taj. Box 9. A. Logar, zast. Seja vsako zadnjo nedeljo v mesecu.

"Sloga" št. 16 v Milwaukee, Wis., A. Bergant, pred. 572 Reed St., J. Kalian, taj. 152 Reed St. Fr. Matiz, zast. 163 Reed St. Seja vsak 1. petek v mesecu.

"Bled" št. 17 v Lorain, O., Frank eVyar, pred. 2435 S. Broadway; Peter Rohotina, 420—11th Ave. podpr. Fr. Adamic, taj. 960—10. Ave. L. Udočić, 481—13. Ave. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu točno ob 9. uri dopoldne.

"Orel" št. 18 v W. Mineral, Kans., Ig. Černe, pred. Fr. Škrabar, taj. Box

vsak 1. nedeljo v mesecu.

"Slovenska Zastava" št. 64 v Col

Hinsburg, Pa., J. Jovan, pred. Box 566;

B. Vrtačnik, taj. Box 56; T. Laurić, zast. Box 40. Vsi v W. Newton, Pa.

Seja vsako 4. nedeljo b mesecu.

"Slovenska Zastava" št. 64 v Col

Hinsburg, Pa., J. Jovan, pred. Box 566;

B. Vrtačnik, taj. Box 56; T. Laurić, zast. Box 40. Vsi v W. Newton, Pa.

Seja vsako 4. nedeljo b mesecu.

"Slovenska Zastava" št. 64 v Col

Hinsburg, Pa., J. Jovan, pred. Box 566;

B. Vrtačnik, taj. Box 56; T. Laurić, zast. Box 40. Vsi v W. Newton, Pa.

Seja vsako 4. nedeljo b mesecu.

"Slovenska Zastava" št. 64 v Col

Hinsburg, Pa., J. Jovan, pred. Box 566;

B. Vrtačnik, taj. Box 56; T. Laurić, zast. Box 40. Vsi v W. Newton, Pa.

Seja vsako 4. nedeljo b mesecu.

"Slovenska Zastava" št. 64 v Col

Hinsburg, Pa., J. Jovan, pred. Box 566;

B. Vrtačnik, taj. Box 56; T. Laurić, zast. Box 40. Vsi v W. Newton, Pa.

Seja vsako 4. nedeljo b mesecu.

"Slovenska Zastava" št. 64 v Col

Hinsburg, Pa., J. Jovan, pred. Box 566;

B. Vrtačnik, taj. Box 56; T. Laurić, zast. Box 40. Vsi v W. Newton, Pa.

Seja vsako 4. nedeljo b mesecu.

"Slovenska Zastava" št. 64 v Col

Hinsburg, Pa., J. Jovan, pred. Box 566;

B. Vrtačnik, taj. Box 56; T. Laurić, zast. Box 40. Vsi v W. Newton, Pa.

Seja vsako 4. nedeljo b mesecu.

"Slovenska Zastava" št. 64 v Col

Hinsburg, Pa., J. Jovan, pred. Box 566;

B. Vrtačnik, taj. Box 56; T. Laurić, zast. Box 40. Vsi v W. Newton, Pa.

Seja vsako 4. nedeljo b mesecu.

"Slovenska Zastava" št. 64 v Col

Hinsburg, Pa., J. Jovan, pred. Box 566;

B. Vrtačnik, taj. Box 56; T. Laurić, zast. Box 40. Vsi v W. Newton, Pa.

Seja vsako 4. nedeljo b mesecu.

"Slovenska Zastava" št. 64 v Col

Hinsburg, Pa., J. Jovan, pred. Box 566;

B. Vrtačnik, taj. Box 56; T. Laurić, zast. Box 40. Vsi v W. Newton, Pa.

Seja vsako 4. nedeljo b mesecu.

"Slovenska Zastava" št. 64 v Col

Hinsburg, Pa., J. Jovan, pred. Box 566;

B. Vrtačnik, taj. Box 56; T. Laurić, zast. Box 40. Vsi v W. Newton, Pa.

Seja vsako 4. nedeljo b mesecu.

"Slovenska Zastava" št. 64 v Col

Hinsburg, Pa., J. Jovan, pred. Box 566;

B. Vrtačnik, taj. Box 56; T. Laurić, zast. Box 40. Vsi v W. Newton, Pa.

Seja vsako 4. nedeljo b mesecu.

"Slovenska Zastava" št. 64 v Col

Hinsburg, Pa., J. Jovan, pred. Box 566;

B. Vrtačnik, taj. Box 56; T. Laurić, zast. Box 40. Vsi v W. Newton, Pa.

Seja vsako 4. nedeljo b mesecu.

"Slovenska Zastava" št. 64 v Col

Hinsburg, Pa., J. Jovan, pred. Box 566;

B. Vrtačnik, taj. Box 56; T. Laurić, zast. Box 40. Vsi v W. Newton, Pa.

Seja vsako 4. nedeljo b mesecu.

"Slovenska Zastava" št. 64 v Col

Hinsburg, Pa., J. Jovan, pred. Box 566;

B. Vrtačnik, taj. Box 56; T. Laurić, zast. Box 40. Vsi v W. Newton, Pa.

Seja vsako 4. nedeljo b mesecu.

"Slovenska Zastava" št. 64 v Col

Hinsburg, Pa., J. Jovan, pred. Box 566;

B. Vrtačnik, taj. Box 56; T. Laurić, zast. Box 40. Vsi v W. Newton, Pa.

Seja vsako 4. nedeljo b mesecu.

"Slovenska Zastava" št. 64 v Col

Hinsburg, Pa., J. Jovan, pred. Box 566;

B. Vrtačnik, taj. Box 56; T. Laurić, zast. Box 40. Vsi v W. Newton, Pa.

Seja vsako 4. nedeljo b mesecu.

"Slovenska Zastava" št. 64 v Col

Hinsburg, Pa., J. Jovan, pred. Box 566;

B. Vrtačnik, taj. Box 56; T. Laurić, zast. Box 40. Vsi v W. Newton, Pa.

Seja vsako 4. nedeljo b mesecu.

"Slovenska Zastava" št. 64 v Col

Hinsburg, Pa., J. Jovan, pred. Box 566;

B. Vrtačnik, taj. Box 56; T. Laurić, zast. Box 40. Vsi v W. Newton, Pa.

Seja vsako 4. nedeljo b mesecu.

"Slovenska Zastava" št. 64 v Col

Hinsburg, Pa., J. Jovan, pred. Box 566;

B. Vrtačnik, taj. Box 56; T. Laurić, zast. Box 40. Vsi v W. Newton, Pa.

Seja vsako 4. nedeljo b mesecu.

"Slovenska Zastava" št. 64 v Col

Hinsburg, Pa., J. Jovan, pred. Box 566;

B. Vrtačnik, taj. Box 56; T. Laurić, zast. Box 40. Vsi v W. Newton, Pa.

Seja vsako 4. nedeljo b mesecu.

"Slovenska Zastava" št. 64 v Col

"Dajte Bogu kar je božjega."

To so besede, ki jih skoraj slesherji dan čujemo iz prepovednike iz farskih ust. Kaj pa hočemo dati vendar Bogu? Kar imamo in potrebujemo tekom življenja, daje nam narava sama. Naravnim potom rojeni, po svobodnih mislih vzgojeni, to vendar ni delo božje! V življenju tudi se ne dobi nič od Boga, kdor hoče živeti, mora delati in z delom svojih rok prisluziti si vsakdanji kruh. Ko pa ugasne življenja luč, tedaj farji sami, izročivši mrtvo telo materi zemlji, pravijo: "Vzemi zemlja, kar je tvojega!" Po kršanski veri bi k večjem ostala duša božje delo, no to naj pa Bog le z mirno vestjo uzame.

Seveda naši črni gospodje si pa omenjene besede drugače tolmačijo. Bogu ne moremo darovati nič, ker ga ne vidimo, to sami dobro znajo. Pač pa nam priporočajo vedno: "Dajte papežu miloščine, pomagajte cerkvi z prispevki, pomagajte ubogim dušnim pastirjem."

Ali si slišal, dragi delavec, kaj se vse uva posvečen mož ljudem natvezati? Papež stavi za berač, ki ima na milijone letnih dochodkov, cerkev imenuje siromašno, ki ima milijone premoženja, far sam si pa prilastuje revščino, dasirayno ima brez dela tako mastno plačo. Kako grda farbarija in nesramnost je to iz ust posvečenih mož napram ubogemu priprostemu ljudstvu. Delavec, odpri vendar enkrat oči, pa poglej v pravi luč te sv. može in njih dela! Konec naj bo vendar enkrat tlaki farjem, konec naj bo večnih miloščin. Delavec, ako hoče v resnici storiti pravo delo kršanskega usmiljenja, in ako kaj premoreš, daj raje svojim domaćim revežem, tvojim sobratom, ki vsled nesreče, pohabljenja ali bolezni ne morejo delati in so v resnici potrebni. Pomisli, dragi sotrpin, kaka velika v nebovpijoča krivica je to, da tirjajo od nas naše težko prislužene novice v farško in papeževi bisago, katera je taka, da ne bo nikdar polna. Farjem ni nič mari, ali ima delavec sploh kaj jesti in kaj dati svojim otrokom ali ne, samo da se njegov trebušček dobro reži, pa je izvrstno in vsi tisti, ki k temu kaj pripomorejo, so dobri kristjani.

Ce bi se papež vze nahajjal v takri revščini, potem je vendar farška dolžnost mu pomagati, ne pa dolžnost delavca, trpina. Vsak far in klerikalec naj bi dal vsako leto samo 1 novčič, pa bode papež lahko živel komodno kakor kak grof ne pa kot berač.

Skrajni čas bi pač bil, da se otresemo farškega izkorisčanja. Saj ni potreba družega kot malo odločnosti. Tistim, ki hodijo okrog prosačit za cerkev, naj se jim pokazuje naravnost vrata. Saj so sami že tako preobloženi z denarjem, da ne vedo kam z njem. Odprimo vendar enkrat oči ter nehajmo služiti le za nje, nehajmo jih podpirati z miloščino naših trdit življivih rok.

Ali se ne godi Tebi, delavec, ki včasih še sam nimaš kaj jesti, velika krivica, da farški podrepniki moldeujejo okoli nas ter da tglejajo, da bi nam še ta vinar, ki ga imamo, iztrgali iz rok? Še kožo bi nam slek in telesa; taka dela usmiljenja pozna klerikalizem. Delavec! Sodrug! Sotrpin! odpri oči in svet se prerodi. Nastal bo mir, mir srce in zadovoljnost.

SLOVENSKE NOVICE.

V Butte, Mont., je dne 28. jul. umrl nagle in nesrečne smrti rojak Frank Maloni. Mudil se je v parku Columbia Garden in tam je poleg druge zabave tudi metal rinka na nož, kakor imajo skoro povsed tak business. Dobil je nož in ga shranil v notranji žep svoje suknje. Domov grede s prijateljem Karol Škufo se je pa spodnjal na slabem lesnem hodniku in padel tako nesrečno, da se je

nataknil na omenjeni nož, katerega je imel v žepu z gor'obrnjeno ostrino. Prizadjal si je pod paždu globočko rano in zdravniška pomoč, dasi je bila takoj na mestu, je bila vsa zastonj. Umrl je dugi dan in pokopan je bil dne 31. jul. Ponesrečenec je bil član društva Orel št. 70, najmlajšega društva S. N. P. J., in je tudi veliko pripomogel, da se je to društvo ustanovilo.

Far Hribar je končno moral zapustiti Cleveland, kjer je rojake gulil celih 14 let. Prenavljen je v Barberton, O. "Nova Domovina" zdaj vriska veselja — a obenem toči krokodilove solze, kajti s Hribarjem je moral frkniti tudi nek drugi "gospud", ki je bil pa med farani strašansko "priljubljen". Po mnenju N. D., noče fara Ž. M. B. zdaj nobenega župnika, ako se prešnji ne povrne nazaj. Najbolj pametno bi bilo od clevelandskih Slovencev, če sklenejo, da ne marajo nobenega farja več, pa naj bo se tako "sladek in dober". Vsaka koza skače v zelnik, kadar se nasitiobre mrve. N. D. je sicer veliko pripomogla, da je Vitus "laufal", toda neznanško smesna je njenia "Odhodnica" v št. 274, kjer "ja dikuje" odhajajočemu K. Z. To se pravi, eno mačko spoditi od smetane, a istočasno loviti drugo za rep, da se jo postavi poleg latvice. Vsekakor pa vidimo v tej edici komediji, ki se danes igra, velevažen pomen za clevelandsko naseljibino. Škof ne bo gotovo pljuval v svojo lastno skledo in prestavil Z. nazaj in tako ostanejo dotični rojaki — ako noči moški napram svoji obljudi! — brez farja, kar je najpametnejše. Novi Domovini je pa tu li čas, da enkrat pokaže svojo pravo, finalno barvo in odkrije priča, da zastopa frakcijo katoliških revolucionarjev, ki je preočna stranka med verskimi fanatiki in prostomislici.

Humor.

Giběnost života so v starih časih pripisovali humorju in po takratnem mnenju je bil tudi razum odvisen od tega. Upoštevaje resnevo smo pa sami prišli do zaključka, da za zdrav humor je treba le čiste in bogate krvi, kajti slaba kri naredi slab humor. A čista kri pa zavisi od perfektnega prebavljanja. Človek z dobrim prebavljanjem je vedno vesel. Zapomniti si je pa treba, da Trinerjevo zdravljivo grenko vino je edino sredstvo, katero vzdrži prebavljanje v dobrem stanju in katero čisti kri. Kakor hitro torej izgnubljate zdrav humor, tedaj z vašimi prebavili nisi vse v redu. Vživajte Trinerjevo zdravljivo grenko vino in presenečeni boste na naglem preobratu. Rabite ga v vseh želodčnih boleznih.

Dobiava se v vseh lekarnah in pri izdelovalcu Josipu Trinerju, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

KJE STA? Andro Spolack in Blaž Ceferin. Kdo rojakov ve za naslov teh dveh, prosim, da mi ga naznami. — Joe Rigel, Box 484, Napano, B. C., Canada.

Delavci! Pristopajte k delavskim unijam, kjer se nahajajo v vašem okolišču. Posebno velja, to rudarjem v Minnesoti in drugod po zapadu, koder ima Western Federation of Miners svoje lokalne unije.

Organizacija je moč, s kero računajo vaši delodajalci.

Klerikalizem se nagiblje proti večeru. Preživel je svojo dobo in propadel bo in ni je sile, ki bi ga obdržala.

Ozdravljen težke bolezni ženskih ustrov maternice belega toku, bolečin v želodcu in križu

Marija Rezič
2095th St. Union Hill, N.J.

ROJAKI

zapómnite si, da je samo oni zdravnik dober in izkušen kateri zamore dokazati, da je že mnogo in mnogo bolnikov ozdravil.

Na stotine naših rojakov se z zahvalnimi pismi in svojimi slikami

zahvaljuje za zadobljeno zdravje primariusu najznamenitejšega, najstarejšega in najzanesljivejšega zdravniškega zavoda v New Yorku in ta je:

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE.

To je edini zdravniški zavod v Ameriki v katerem prvi svetovni zdravniki in Profesorji posebnim modernim načinom zdravijo vse bolezni brez izjeme, bodisi katere koli ukutne, kromične ali zastarele bolezni kakor: bolezni na pljučah, prsih, želodcu, črevah, ledvicah, jetrah, mehurju, kakor tudi vse bolezni v trebušni votlini in grlu, nosu, glavi, nervoznost, živčne bolezni, prehudo utripanje in bolezni srca, katar, prehlajenje, naduho, bronhialni, pljučni in prsnih kašelj, bljuvanje krvi, mrzlico, vročino, težko dihanje, nepravilno prebavljanje, reumatizem, giht, trganje in bolezni v kriku, rokah, nogah, lednjih in boku, zlato žilo (hemeroide), grižo ali preliv, nečisto in pokvarjeno kri, otekli noge in telo, vodenico, božast, slabosti pri spolnem občevanju, polucijo, nasledke onanije (samoizrabljevanja) šumenje in tok iz ušes, oglušenje, vse bolezni na očeh, izpadanje las, luske ali prh naglavni, srbenje, mazulje, lišaje, ture, hraste in rane, vse ženske bolezni na notranjih organih, neurastenični glavobolj, neredito mesečno čiščenje, beli tok, bolezni na maternici, i. t. d. kakor tudi vse ostale notranje in zunanje bolezni. Tu edino se ozdravi jetika in Sifilis točno in popolnoma, kakor tudi vse tajne ali spolne bolezni.

Zatoraj rojaki Slovenci! mi Vam svetujemo, da poprej nego se obrnete na katerega drugega zdravnika ali zdravniški zavod, prašate nas za svet, ali pišete po Novo obširno kujo "ZDRAVJE", katero dobite zastonj, ako pis mu priložite nekaj znakov za poštnino. Ta knjiga obsegata preko 160 strani z mnogimi podučljivimi slikami v tušu in barvah.

ZASTONJ!

ZASTONJ!

Ozdravljen od reumatizma v rokah in nogah.

John Trebec
Box 196 Tercio, Colo.

Kujiga Zdravje

Vsa pisma naslavljajte na sledeči naslov:

**The Collins
N. Y. Medical Institute**

140 West 34th St.

NEW YORK, N. Y.

Ozdravljen od slabokrvnosti, kašla, težke bolezni v prsih in zlatenice.

Johana Košir
Box 122 North Bergen, N.J.

Slovencem in bratom Hrvatom v Chicagi naznamjam, da sem svojo gostilno opremil z modernim kegljiščem in tako svojim cc. gostom pripravil najboljše zabavišče.

Vsem bratskim društvam priporočam tudi moje dvorane za društvene seje, svatbe, zabavne večere itd. — veliko dvorano pa za narodne in ljudske veselice.

Cc. gostom so vedno na razpolago najboljše pijače, unijske smodke in prost prigrizek.

Potujoči rojaki vedno dobro dosli! Priporočam se vsem v obilen poset.

Frank Mladič,
587 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

MĀTIJA KIRAR

GOSTILNIČAR

v Kenosha, Wis., 432 Middle S

Se priporoča rojakom za obisk Toči dobro in sveže pivo, naravno vino in pristno žganje.

Izvrstne smodke.

TELEFON ŠTEV. 777

Emil Bachman,
580 S. Centre Ave., Chicago.

POZOR ROJAKI!

Slika predstavlja ura s zlatom pretegnjeno (Gold filled.) in z dvojnim pokrovom. Size 16

JAMCI SE ZA 20 LET.

Ura ima kolesje najboljših ameriških izdelkov (Elgin, Waltham ali Springfield) ter ima 15 kamnov

Cena je sedaj samo

\$13.00

Za obilno naročbo se priporočam spoštovanjem

Jacob Stonich,

72 E. Madison St.

Chicago, Ill.

Izdeluje društvene znake, gume, zastave in druge potrebsčine.

MODERNI FOTOGRAFIČNI ATELIE

L. Hagendorff.

Vogal Reed in Oregon ul.
V MILWAUKEE, WIS.

Znižane cene za porečne slike.

KAZEN.

Narava je oster mačevalec in brez ozira kaznuje vsak prestopek njenih zakonov. V telesu ni bolj občutljivega in važnega organa kakor so ledvice, katere opravljajo najznačilnejše delo. Na vsak najmanjši nedostatek tega organa morate biti pozorni. Odženite bolezen takoj pri njenem pojavu in rešeni boste težke kazni, katero bode prej ali slej zahtevala narava. Rabite

SEVEROVO

zdravilo za ledvice in jetra.

Vedno večje zahtevanje tega zdravila je nabolji dokaz njega vrednosti. Ne vrjamite samo našim besedam. Pokušite ga sami! Cena 75¢ in \$1.25.

"Severovo zdravilo za ledvice in jetra je znamenito zdravilo. Jaz sem trpel in zapravil mnogo časa in denarja, brez da bi zadobil pomoč. Vzlic svoji potrebitnosti in samozatajevanju nisem mogel prisliti dela veld prehrnih bolečin. Vse drugače je pa bilo, ko sem zavil eno steklenico Severovega zdravila za ledvice in jetra. Delam zdaj lahko ne čutim bolečin in sem popolnoma zdrav. Sprejmite mojo srčno zahvalo".
B. Veichar, Maynard, Ohio.

Proti živčnim boleznim, bisteriji, sv. Vida plesu, nervoznemu glavobolu in nespanju uživajte

.....Severov Nervoton.

Uteši in okrepi razburjene živce in povrne življenske sile. Cena \$1.00

Prodaja se v vseh lekarnah. Zdravniški nasvet pošljemo na zahtevo vsakemu zastonju

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Jakob Dudenhoefer

VINOTRZEC

339 Grove Street, Milwaukee, Wisconsin.

Priporoča vsem slovenskim salonom svoja izvrstna vina in likerje. Ima v zalogi tudi importirana vina likerje, kakor tudi lastnega pridelka.

P.J. DEDRICH je pooblaščen sprejemati naročila in denar.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najbolje pivo iz českega hmelja in izbranega ječema.

LAGER MAGNET GRANAT

Razvaja pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoris gostilno, ne zabi se oberniti do nas, kajti mi te bodo zadovoljili.

Poštним potom lahko vlagate denar.

Da zamoremo vslužiti tudi zunanjim vlagateljem uvedimo da vloge sprejemamo poštним potom. Vi lahko denar na vsaki pošti za nas vložite s pripombo naslova. Vloge sprejemamo od \$1.00 naprej.

Pišite po navodila na

SOUTH CHICAGO SAVINGS BANK

278—92nd Street

Chicago, Ill.

RAZNO.

Božja pomota.

Zupnik Šleimer je ravno prebiral stare listine, da bi iz njih sestavil nagrobní govor za umrela vladnega svetnika, ko pride neka stara in ubožna gospa z prošnjo, ako bi hotel pokopati njenega sina, kateri dasiravno v življenju ni maral dosti za cerkev, je vendarle hotel imeti katoliški pogreb. Župnik je privolil in bil slednji dan na lieu mesta, kjer so vže stali zbrani vsi nekdanji prijatelji umrlega proletarca.

Med govorom delavci niso mogli zadržati smeha. In ko je župnik le nadaljeval: "... Tako življenje je zopet dokaz božje milosti. Pokojniku je nudila zemlja mnogo bogastva. Skrbij ni poznal, pot njegovega življenja je bila gladka, njegovo delo obrodo je stoteren sad" — tedaj je nastalo splošno gočnjanje.

On je obmolknil. Po kratkem odmoru pa je spoznal, da je držal nagrobní govor, ki ga je namenil vladnemu svetniku.

Neki župnik je v svoji pridigi govoril, da sliši božjo jezo med gromom in ne vihto. Pač res mora imeti dolga ušesa.

Če bi hotel kupiti srajevo, v kateri je za 2 centa boljše blago, kake pridem do tega plačati je 25¢ dražje. — Odgovor je lahek: kako naj se pa iz dimnika kadi, če se nje ne zaslubi. To je kapitalistična morala.

Najnevarnejši nasprotnik avtomobila je na Bavarskem divjačvinja. Že par slučajev se je primerilo, da je prevrnila avtomobil. Dočim ves svet prosi pomoč proti divjim avtomobilom, zahtevajo sedaj avtomobili varstvo proti divjim presicem.

Župnik v Šmartnu pri Slovemengradcu vedel si je pridobiti tkonecijo za gostilniško obrt ter to zdaj izvaja v župnišču. Pnajše kdo reče, da naši gospodje niso delavec. Pri nas v Chicagi bi pa kar v cerkvi lahko napravil ten mal "buffet". Pavliha bi bil sprav sposoben za "bartenderja".

Idila iz goriške okolice. — Vse je počivalo od utrudljivega dela na posušenih poljih in v mraku premišljevalo o veliki suši. Vse je počivalo v Biljah, ta je sedel pred hišo, drug na stopnicah, tretji je legal na tla, le menih je hodil od hiše do hiše in prosil vsakogar za dar (najmanj 1 K) za novo cerkev v Barbani. Na svoji poti je prišel tudi pred hišo Fornazariča, kjer je videl sedeti na stopnicah, delavec-reveža. Menih: "Krono bi rad za novo cerkev v Barbani!" Delavec si je mislil: "Jaz bi tudi rad krono, etudi ne za cerkev v Barbani," rekel pa je: "Veste kaj, pojte v cerkev, molite, da bo dež, in če bo dež, meni Vam dan 500 K." Menih ni prav nje premišljeval in je ubral, pa ne v cerkev molit, pač pa naprej po kronicu za novo cerkev.

Take idile doživemo v Chicagi sleherni dan. Pa se ne pobira za cerkev, temveč za stolp, tudi ne po kroni, temveč po \$10 ali še več. Ljudij je pa se dovolj neumnih, ki jih dajejo, rajši sami stradajo.

Tapetniki pričeli z stavko.

Po hudej stavki tapetnikov tek kom lanskega leta primoranih je bilo več zvez upeljati Surno delo in povisati delavec plačo. Sedaj pa več takih tovarn hoče upeljati vnovič Surno delo pri jednaki plači. Tapetniki teh tovarn pričeli so z stavko, ter dali vsem sodrogom na znanje naj v teh prostorih ne iščejo dela. Sedaj se hočejo združiti delaveci vseh tapetniških tovarn da tako z druženimi močmi dosežejo zopet svoje pravice.

19letna zagovornica. — Lakota in potreba prigrala sta nekega delaveca v Muenster na Nemškem tako daleč, da je izmaknil pri mesaru eno šunko. Bil je radi

prestopka tativne obsojen v 3mesečno ječo. Njegova 19letna sestra pa čuvši od nezgode javila se je pri sodišču kot njegova zagovornica rekoč, da brat radi neke jezikovne napake ne more govoriti. Sodišče jo je res pustilo na zagovorniško mesto in hrabra dekleka vpoštevši vse družinske razmere in bolezen, je dosegla dober uspeh. Sodišče mu je pripoznalo samo 14 dni zapora na kar je bila sestra jako ponosna.

Prva stavka v Zjedinjenih državah je bila leta 1796 v Philadelphia. 300 čevljarjev zahtevalo je povisanje plače in jo tudi doseglo.

Sovražnik bogastva je revščina. Kurzni propad državnih papirjev dela brezstevilnim kapitalistom v vseh deželah velike skrbi. O teh uzrokih pisala in govorila se je vše marsikaka modra beseda; in Lord Rothschild, ki je takorekoč lastnik vseh državnih papirjev, je sam priznal, da vzrok slabega stanja teh menič je — socijalizem.

Še nikdar se ni izustila pametnejša beseda. Nakupovanju menice se je uprlo ljudstvo in v preve vrsti socialisti, delavci. Saj je skoraj neverjetno kako malo delavev še kupi državne papirje. Če bi naprimjer v Avstriji samo 10,000 delavev po 1000 kron izdal za menice bi kurzni promet narastel za 10 milijonov kron, in če se pomiclji kako bi ta sveta na kurz živahno delovala, lahko razumemo resnčnost Rothschildovih besed.

Javna zahvala.

Cenjeni Collins Medical Institute!

Večkrat sem čital v časopisih, da zamorete ozdraviti vsako bolezen od bližu in daleč, a jaz tega nisem verjel, dokler nisem sam poskusil. Ko me je bolezen obiskala, sem se na Vas obrnil, in sedaj vidim, da zamorete v resnici pomagati, če prav je bolnik oddaljen od Vas. Meni ste 3krat poslali zdravila, katera sem točno po navodilih porabil in tudi popolnoma ozdravil od revmatizma.

Srečno se Vam toraj zahvaljujem ter priporočam vsakemu rojaku, naj se v vsaki bolezni obrne na: "Collins Medical Institute", 140 W. 34th Str., New York, N. Y.

Srečni pozdrav

Martin Medie,
North Buena Vista Rante No. 2,
Iowa.

Far in delavec.

Far: "Dragi bratje v Kristusu! Dragi poslušalec! Bog je nas ustvaril, da Vas vladamo."

Delavec: "Pokaži nam nebeško pooblastilo."

F.: "Pri nas se mora verovati v božje postave, kar je sv. duh razdelil in kar sv. rimsko katoliška cerkev uči. Pamet zapelje človeka."

D.: "Ali vladate Vi brez pame?"

F.: "Bog nam je podaril mir, cerkev pokorščino."

D.: "Pravica nam je dala mir pred Bogom; postave pak zahtevajo pokorščino."

F.: "Bog je ustvaril človeka, da dela in trpi."

D.: "Podajte nam vzglged vi sami."

F.: "Li zamorete živeti brez Božja in brez vladarjev."

D.: "Mi hočemo iztrebiti le tri noge."

F.: "Vi pa potrebujete ljudi, da pôsredujejo med Vami."

D.: "Posredovalce pri Bogu in kralju! Far, Tvoja agitacija je predraga, mi si hočemo sami urediti naše razmere in načela."

Pri teh besedah je zavil far: "Vse je izgubljeno, zmagal je delavec."

In delavec mu je odgovoril: "Vse je rešeno in ker smo prišli do pravega spoznanja, nočemo zlorabljati naših močij. Mi zahtevamo samo pravico. Bili smo sužnji, biti hočemo prosti. Prostost nam nudi samo pravica."

POZOR ROJAKII

Podpisani naznanjam rojakom v La Salle in okolici, da izdelujem vse vrste moške in ženske obleke najmodernejšem okusu.

Za obilen obisk se vladljivo priporoča:

MOHOR MLADIC
617 S. Centre Ave. blizu 19 ulice CHICAGO, ILL.

VIKTOR VOLK krojač,
838 — 1st ST. LA SALLE, ILL.

WISCONSIN PHONE 418
LOUIS ROBBEL
Dvorana za društvene seje in veselice. Popotniki dobro došli. Postrežba s stanovanjem in hrano.

24 Union Street,
KENOSHA, WISC.

Katoliške kritike o socializmu.

Nek slovenski popič je nedavno pisal v svojem "ljubžurnalu", da "Chicago Daily Socialist" nikoli ne črne o veri ali cerkvi.

Cujmo, kaj ravno ta list piše v svoji 243. štev. z dne 6. avg. pod naslovom "Catholic Critics of Socialism":

"The Catholic Sun" v Syracuse, New York, je ravnokar izdal posebno izdajo pod naslovom "Cerkev proti socializmu", katera obsega okoli šestnajst strani samih napadov na socializem. Stara, obrabljena predstavljana so tu izostala, mesto tega je pa vsepolno neutemeljenih zavijanj, da socializem razdira cerkev in družino. Med dotičnimi, ki se posebno ogrevajo za to nasprotno trditve, je tudi nadškof Messmer v Milwaukee, kjer se katoličani v municipalnem svetu tako hrabro zaganjajo v socialiste, mesto da bi se borili za odpravo zloglasnih fiš, za kar se bore socialisti.

Kdo je bil resnični prijatelj družine ali familije? Mi stavimo samo to vprašanje, brez da bi se katoličemu listu (Catholic Sun) podajali v podrobnosti njegova trditve.

Kako širokega obzorja so pisatelji, ki so napolnili ono izdajo, dokazuju že to, ko pišejo, da je bil Henry George tudi socialist. Dalje pravijo, da je bil Engels "vodja socialistične grupe v nemškem državnem zboru", dasi je znano, da Engels ni bil nikoli izvoljen v parlament. Hegel je nазвan "prerok in veliki apostol socialistizma", dočim socializem diametrično nasprotuje večini Hegelove filozofije. Znani anarchist Proudhon je pri teh katoličkih kritikih tudi "glasoviti socialist". Najbolj se je pa vsekaj kritik, ko trdi, da evropski znanstveni socialisti imajo največ pristalje v framazonskih ložah, kar pa nikdar ni resnica, kajti evropski framazoni spadajo skoro v isti razred buržoazije kakor ameriški, ki pa imajo s socialistično stranko najmanj prijateljskih vezi.

Ta neumestna zavijanja in neutemeljene točke, proti socialistu nimajo niti jedne prave definicije, ki bi jo odobrila katerasodi socialistična frakcija na svetu in priznala, da ima katolički kritik prav. Cela kritika je vsekaj družega kot pa pravična diskuzija.

Socializem nima nikakega boja proti cerkvi, tako dolgo dokler ne vidimo, da cerkev stoji med delavstvom in kapitalizmom in da še zadnjega proti delavstvu. Ako se to zgoditi, potem bo cerkev dobila udarec, kakor vsak nasprotnik delavstva. In tega si bo cerkev sama kriva, ne pa socializem.

CASNIKARSTVO.

— "Appeal to Reason", list za propagando socializma, izda ta teden v proslavo Haywoodove oprostitve posebno "Not guilty" izdajo. Ta izdaja se bo tiskala v dva milijona iztisih.

— "Proletarac". List za interes delavskega ljudstva. Št. 8 Leto II. — Vsebina te številke: Haywood prost. — Cenjenim rojakom in sodrugom na znanje. — Haywood, Moyer, Pettibone.

Tko su socialni demokrati i što hoče? — Hrvatski narod! — Ogrski konjski mešterji-nasilnik. — Časovna vprašanja. — Pračlovek. — Odlomek: Pod spovednim pečatom (povest). — Za pravico (pravljice). — Lakomnost in bratoljubje (črta). — Literatura in časnikarstvo. — Dobrote vojne. Drobtinice iz velike francoske revolucije. — Eugene Varlin.

"Proletarac" se je zadnje čase prelebil v pravo znanstveno revijo, polno bogatih in interesantnih člankov o socialnem in verskem vprašanju. Tak ostane tudi zanaprej in vsled tega ga iz sreca pripomoremo vsem sodrugom in slovenskim delavcem v Ameriki, kateri še niso naročeni naši. Izdaje ga Jugoslov. Socialistična Zveza,

za, 683 Loomis str., Chicago, Ill. Izdaja enkrat na mesec in stane na leto 50c.

LOKALNE NOVICE.

— W. D. Haywood pride v Chicago. Strankin osrednji odbor se ga nadeja okoli 15. avgusta in odbor za sprejem voditelja ručarjev je že konstituiran. Haywood bo najbrž govoril v Luna parku in morda na češki "socialistični dan" tudi v Cream City parku. Dobre nam došel!

SOCIALNI PREGLED.

— Haywood naš kandidat! Osrednji odbor socialistične stranke v Združenih državah je odobril sklep, da bo W. D. Haywood kandidat za predsednika pri generalnih volitvah prihodnje leta. Stranka ga bo brezvonomno enoglasno nominirala in ameriški delevi, kateri so letos Haywooda rešili vislice, bodo drugo leto gotovo glasovali zanj in povzdignili socialistične glasove do števila, kakoršnega še ni imel noben kandidat naše stranke.

— Mednarodni socialistični kongres se otvoril v nedeljo, due 18. avgusta t. l. v Stuttgartu, Nemčija. Delegacija ameriških socialistov ima ta-le naslov: H. Dietz, No. 12 Furtbachstrasse, Stuttgart, Germany. O delovanju kongresa sledi natančenja poročila.

— Socialni demokratje v avstrijskem parlamentu so že na delu. Pri volitvi zborničnega predsednika so odklonili glasovanje in sklenili, da ne glasujejo za drugačega kot za socialističnega. Pri prvi prilnosti bodoje socialistični poslanci tudi interpelirali na ministerstvo radi vprašanja o razprtju druge ruske dumne in o državu ruskih obveznic (bondov) v Avstriji. Zadnje so se zavezali storiti socialistični zastopniki vseh evropskih parlamentov.

— Malone vsi socialistični krajevni klubci širom Amerike, kateri tvorijo skupno socialistično stranko, so minole dni praznovali Haywoodovo zmago. V to svrhu so priredili bankete, koncerte, piknike itd. Veliko "Haywoodovih dnevov" je pa še na vrsti.

Iz urada gl. tajnika S. N. P. J.

Tajniki krajevnih društev se prosijo, da v najkrajšem času spočijo gl. tajniku imena okrajev ali countijev, v katerih se nahajajo dotična krajevna društva. Potrebno je to radi izpolnitve jednotnih charterjev, kateri bodo potem v kratkem razposlani na vse društva.

Fr. Klobucar, tajnik.

Listnica upravnosti.

Pozivljamo onega rojaka v Imperial, Pa., ki se je podpisal za "Doric Piree", da se oglaši za svoj \$1, kterege nam je poslal v svrhu, da objavimo neko lažljivo "Zenitno ponudbo". Dotični rojek je že najbrž milijonar, ko pa trosi denar v take, ne baš poštene namene.

VAŽNO!

Sodruge in prijatelje po Ameriki, kateri so v morebitni korespondenčni zvezi glede zasebnih ali privatnih stvari z g. Martinom Kondo prosimo, da taka pisma s privaten vsebino, — ki se ne tiče jednote niti lista — naslovijo na: 665 Blue Island Ave., Chicago, Ill., ne pa na: 669 Loomis str. Prosimo, upoštevajte to!

Listu v podporo.

Frank Zaje, na počitnicah v Pueblo, Colo., 50c. Izvaja!

ROJAKI, NAROČUJTE SI

"GLAS SVOBODE."

CENIK

knjig, ki se dobivajo v zalogi "Glas Slobode":

Mali vitez I., II. in III. del	3.50c
Kralj Matjaš	50c
Preko morja	40c
Opatov praporček	35c
Elizabeta angleška kraljica	20c
Jama nad Dobrušo	20c
Vrtomirov prstan	20c
Eno leto med Indijanci	20c
Erazem Predjamski	20c
May Eri	20c
Tium Ling	20c
Strelec	25c
Naselnikova hči	20c
Pod turškim jacmom	20c
Fran baron Trenk	20c
Poslednji Mehikanec	25c
Na preriji	25c
Naseljenci	25c
Stežjosledec	25c
Za kruhom	20c
J. Pagliaruzzi, zbrani spisi, zvezka	\$—60
Na razstanku	1.00
Islandske ribiče	—60
Koristka	—40
Gozdovnik	—50
Beneški trgovec	—40
Marija hči polkova	—20
Viljem baron Tegetthoff	—30
Avtstrijski junaki	—75
Venec slovanskih povejstij, zvezek IV., VIII. in IX., vsak po	—60c
Za srečo, — povest	—50c
Amerika	—20c
Spisi Andrejčetovega Jožeta, trije zvezki, vsak zvezek je celoten in sam za-se ter obseza vsak par krajših, mičnih pripoved;	—20c
zvezek po	—20c
Beatin dnevnik	—30c
Knjige pošiljamo poštnine prosto.	

Kdor želi imeti eno tih knjig, naj nam poštним potom pošlje načrtnino.

Ako hočete prihraniti nekaj dolarjev, kupite peči in pohištvo pri

NAS

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—